

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI**

SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI

Ro‘yxatga olindi:

№_____

2019 y. «__»_____

“TASDQLAYMAN”

**O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
prof: A. Soleyev _____**

«__» _____ 2019 yil

**O‘ZBEKISTON DAVLATCHILIGI TARIXI
FANINING
ISHCHI O‘QUV DASTURI**

Bilim sohasi: 100000 Gumanitar soha

Ta’lim sohasi: 120000 Gumanitar fanlar

Ta’lim yo’nalishi: 5120300 Tarix (Jahon mamlakatlari bo’yicha)

Samarqand-2019

Fanning ishchi o‘quv dasturi o‘quv, ishchi o‘quv reja va o‘quv dasturiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchi:

G‘oyibiv B.-SamDU “O‘zbekiston tarixi” kafedrasi dotsent, t.f.n.

Raximov B.E-SamDU “O‘zbekiston tarixi” kafedrasi katta o’qituvchisi

Qo’shabaqov H.A.-SamDU “O‘zbekiston tarixi” kafedrasi o’qituvchisi

Taqrizchi:

Nasrullayev M.I. SamDU «O‘zbekiston tarixi» kafedrasining dosenti, t.f.n.

R.Sh. Xoliqulov – SamDU “O‘zbekiston tarixi” kafedrasi dosenti, t.f.n.

Ushbu « O‘zbekiston davlatchiligi tarixi» fanining ishchi o‘quv dasturi SamDU tarix fakulteti «O‘zbekiston tarixi» kafedrasining 2019 yil “___” _____dagi 1-sonli yig’ilishida muhokamadan o’tgan va fakultet kengashiga muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri: _____ t.f.d. G`oyibov B.S.

Ushbu «O‘zbekiston davlatchiligi tarixi» fanining ishchi o‘quv dasturi SamDU tarix fakulteti o‘quv-uslubiy kengshi “___” _____dagi ___- sonli, Fakultet Kengashining 2019 yil “___” _____dagi ___- sonli yig’ilishida muhokamadan o’tgan va tasdiqlangan

Fakultet o‘quv-uslubiy kengashi raisi: _____ dots. Xashimova M.M

Fakulteti Kengashi raisi: _____ dots. Djuraqulova D.M.

**Kelishildi. O‘quv-uslubiy boshqarma boshlig’i:
_____ Aliqulov B.**

Kirish

O'zbekiston Respublikasi, o'z mustaqilligiga erishgach, zamonaviy davlatchilik tizimini barpo etish va rivojlantirishga alohida e'tibor qaratdi. Ushbu ustivor yo'nalishdagi jadal harakatlarni amalga oshirishidan o'zbek xalqinig davlatchilik sohasida to'plagan ko'p asrlik boy tarixiy tajribasini atroflicha o'rganish va undan samarali foydalanish masalasi o'zining dolzarbliji bilan ajralib turadi. Shu nuqtai-nazardan, taqdim etilayotgan fan nazariy va amaliy ahamiyatga ega. Hamda, «Kadrlar tayyorlash milliy dasturi»da ko'rsatib o'tilgan talabayoshlarning tarixiy dunyoqarashini boyitish, ularda mustaqil fikrni qaror toptirish, tarixni mukammal darajada bilish, insoniyat sivilizasiyasining yutuqlaridan va tajribasidan to'la bahramand bo'lish, umuminsoniy qadriyatlarni anglab yetishga ko'maklashish va dunyo miqyosida mavjud bo'lgan muammolarning tarixiy ildizlarini izlab topish kabi dolzarb masalalarni o'rganadi.

O'zbekiston xalqlari o'z tarixi va milliy qadriyatlarini o'rganishga bo'lgan ehtiyojidan kelib chiqib, ajdodlarimizdan meros turli moddiy-ma'naviy yodgorliklarni tadqiq etish ishlari qo'llab-quvvatlanmoqda. Respublika rahbariyati bu borada tashabbuskorlik ko'rsatib, tarixchi, arxeolog va sharqshunos olimlar oldiga xalqimizning qadim tarixini qaytadan, haqqoniy ravishda yaratish vazifasini qo'ydi. Xususan, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1998 yil 27 iyulda «O'zR FA Tarix instituti faoliyatini takomillashtirish to'g'risida»gi qarori e'lon qilindi. 1998 yil 11 avgustda bo'lib o'tgan akademik Yahyo G'ulomov nomidagi «O'zbek davlatchiligi tarixini o'rganish» Respublika ilmiy seminarida tayyorlangan «O'zbek xalqi davlatchiligi tarixi konsepsiysi» loyihasida esa ilk o'rta asrlar davriga alohida e'tibor qaratildi.

Shuningdek, “O'zbek davlatchiligi tarixi” fani haqidagi bilimlarni qaror topshirish mavjud manbalar va ilmiy abbiyotlar hamda olib borilayotgan tadqiqot ishlarini o'rganish, fan bo'yicha to'plangan ilg'or tajribalar, talab va takliflarilarni o'z ichiga qamrab oladi.

O'quv fanining maqsadi va vazifalari

O'zbekiston tarixining o'ta qiziqarli va murakkab jarayonlarida davlatchilik tariqqiyotining o'mi va ahamiyati beqiyos bo'lganligi, uning evolyusiyasida mavjud bo'lgan ko'plab bosqichlar, tamoyillar, yo'nalishlar, qonuniyatlarning o'ziga xos ekanligi to'g'risida talabalarga chuqr bilimlar berish o'quv fanining asosiy maqsadidir.

Ushbu maqsaddan kelib chiqib quyidagi vazifalar belgilandi:

- Turli davrlarda o'zbek davlatchiligining rivojlanishiga ichki ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy va madaniy omillarning ta'sirini ochib berish;
- Davlatchilik taraqqiyoti va xalqaro munosabatlar o'rtasidagi bog'liqlik tomonlarini atroflicha tahlil etish;
- O'zbekiston hududlarida mavjud bo'lgan davlatlarning rivojlanishidagi asosiy tendensiyalarni ko'rsatib berish;
- O'zbek xalqining o'ztga xos madaniyati, mentaliteti, urf-odatlari va rn'analarining davlatchilik tariqqiyotiga ta'sirini ko'rib chiqish;

-O'quv jarayonida fan ma'ruza, seminar, mustaqil ish kabi o'qitish turlari va interfaol usullaridan foydalanilgan holda o'qitiladi.

Fan bo'yicha bilim, ko'nikma va malakaga qo'yildigan talablar

O'zbek davlatchiligining tarixiy ildizlari uzoq o'tlishga borib taqalish, uning ko'p asrlik rivojlanishida ro'y bergan vrqyealar va jarayonlar to'g'risida talabalar chuqur bilimlarga ega bilishlari kerak, davlatchilik taraqqiyotining xususiyatlarini to'g'ri tushunishlari lozim.

O'quv Fani bo'yicha egallagan bilimlarni ilmiy-tadqiqot va ilmiy-pedagogik faoliyatida qo'llash, davlatchilik tarixining dolzarb masalari bo'yicha tadqiqot ishlarini olib borish ko'nikmalarga ega bo'lishlarni kerak.

Fanning o'quv rejadagi boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqligi va uslubiy jihatdan ketma – ketligi

O'quv Fani VII semestirda o'qitiladi "O'zbekiston tarixi", "Jahon tarixi", "Tarixshunoslik", "Manbashunoslik" kabi fanlar bilan o'zaro bog'liq. Yuqorida nomlari tilgan olingan fanlar bo'yicha bilimlar taqdim etiliyotgan fanni chuqurroq o'zlashtirga yordam beradi.

Fani o'qitishda zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalar

O'quv fanining talabalar tomonidan chuqurroq o'zlashtirishlari uchun zamonaviy axborot texnologiyalar (jumladan kompyuter imkoniyatliri orqali Internet resurslari) katta ahamiyatga ega. Ular fanga oid faktologik materiallar bezasini kengaytirish, o'quv jarayonini uslubiy jihatdan boyitish, ma'lumotlarni talabalarga yanada tushunarlioq yetkazish uchun ahamiyatlidir. Pedagogik texnologiyalar, o'z navbatida, talabalarning faolligini, mustaqil fikrashga intilishlarini oshiradi; pedagogik va talabalar o'rtafigi aloqani mustahkamlaydi.

Nº	Mavzu	Soat
Arxeologiya 2-kurs 1-semestr		
1	Kirish. Fanning maqsadi va vazifalari	2
2	"Davlatchilik" tushunchasi va uning kelib chiqishi	
2.1	"Davlatchilik" tushunchasi . Davlatning kelib chiqishi to'g'risidagi nazariyalar	2
3	Boshqaruv asoslarining shakllanishi va davlatlarning tashkil topishi	2
4	O'zbekistonda qadimgi davlatchilikning turlari va boshqaruv shakli	
4.1	O'zbekiston hududida rivoj topgan ilk shahar-davlatlar: boshqaruv tartibi va davlat tuzimi	2
4.2	Ahamoniylar, Aleksandr Makedonskiy va yunon-baqtriya davlatlari va ularning boshqaruv asoslari	2
4.3	Qang', Davon davlatlari. Hududi va boshqaruv tizimi	2
4.4	Kushon davlati (podsholigi). Hududi va boshqaruv tizimi	2
5	Ilk o'rta asrlarda davlatchilik va boshqaruv (V-VIII asr o'rtalarigacha)	
5.1	Xioniylar va kidarriylar davlati	2
5.2	Eftaliylar davlatida ijtimoiy-iqtisodiy tuzumi	2

5.3.	Turk xoqonligi va uning ma'muriy tuzulishi va boshqaruv tartibi	2
5.4	Ilk o'rta asrlarda Markaziy Osiyoda mahalliy hokimliklar: Sug'd, Xorazm, Toxariston, Choch, Eloq	2
6	Rivojlangan o'rta asrlar davlatchiligi va boshqaruvi	
6.1	Arablarning O'rta Osiyoni istilo etishi va ularning Movaraunnahrdagi boshqarovi: ijtimoiy-siyosiy jarayonlar	2
6.2	Somoniylar davlati: ijtimoiy-siyosiy jarayonlar, davlat boshqaruv tartibi, huquqiy munosabatlar	2
6.3	Qoraxoniylar davlat: ma'muriy tuzilishi, hududi, davlat boshqaruv tartiblari	2
5.4	G'aznaviylar va Saljuqiylarning davlat boshqaruv tizimi	2
5.5	Xorazmshoh-anushteginiylar davlatining ma'muriy tuzilishi, boshqaruv tartiblari	2
5.6	Chig'atoy ulusi-ma'muriy tuzulishi va boshqaruv tartiblari	2
Jami:		34
Arxeologiya 2-kurs 2-semestr		
6	Amir Temur va temuriylar davrida Movarounnahr va Xurosonda davlatchilik rivoji	
6.1	Amir Temurning siyosiy hokimiyatni qo'lga olishi va markazlashgai davlat asoslarining yaratilishi.	2
6.2	Amir Temur va temuriylar davri davlat boshqaruvidagi islohotlar	2
6.2	Amir Temurning harbiy islohoti.	2
7	So'nggi o'rta asrlarda o'zbek xonliklari: ma'muriy tuzilishi va davlat boshqarovi	
7.1	Shayboniylar davrida Buxoro xonligining boshqaruv tuzumi: markaziy va mahalliy boshqarovi	2
7.2	Ashtarxoniyalar davlati tizimi va boshqaruv tartiblari	2
7.3	Mang'itlar sulolasi hukmronligi davrida davlat boshqarovi va ma'muriy tizimi	2
7.4	Xiva xonligi: hududi, mu'muriy tuzilishi, markaziy va mahalliy boshqaruv tartiblari	2
7.5	Qo'qon xonligi: hududi, mu'muriy tuzilishi, markaziy va mahalliy boshqaruv tartiblari	2
8	Turkistonda Rossiya imperiyasi mustamlaka boshqaruv tuzuminng qaror topishi	
8.1.	Turkiston o'lkasida harbiy-ma'muriy hokimiyat tizimining yuzaga kelishi	2
8.2.	Mustamlaka boshqaruv tizimining takomillashtirilishi	2
8.3.	Jadidlarning milliy davlatchilikni tiklash haqidagi g'oyalari va amaliy faoliyati	2
9	O'zbekiston mustabid sovet davlati tarkibida	
9.1	1917-yil siyosiy jarayonlarida Turkiston. Turkiston Muxtoriyati milliy demokratik davlatchilikning dastlabki tajribasi	2

9.2	O'zbekiston SSRning tashkil topishi va boshqaruvning ma'muriy-buyruqbozlik tizimi	2
10	Mustaqil O'zbekiston davlatining tashkil topishi	
10	O'zbekistonda davlat boshqaruvining yangi tizimining shakllanishi va rivojlanib borishi.	2
10.1	Davlat hokimiyati va boshqaruvini demokratlashtirish	2
10.2	Mustaqillik yillarda Qoraqalpog'iston Respublikasi davlatchiligi taraqqiyoti	2
10.2	"Harakatlar strategiyasi": O'zbekiston boshqaruvidagi islohotlar	2
	Jami:	34
	Tarix fakulteti 3-kurs 1-semestr	
1	Kirish. Fanning maqsadi va vazifalari	2
2	"Davlatchilik" tushunchasi va uning kelib chiqishi	
2.1	"Davlatchilik" tushunchasi . Davlatning kelib chiqishi to'g'risidagi nazariyalar	2
3	Boshqaruv asoslarining shakllanishi va davlatlarning tashkil topishi	2
4	O'zbekistonda qadimgi davlatchilikning turlari va boshqaruv shakli	
4.1	O'zbekiston hududida rivoj topgan ilk shahar-davlatlar: boshqaruv tartibi va davlat tuzimi	2
4.2	Qang', Davon va Kushon davlati (podsholigi). Hududi va boshqaruv tizimi	2
5	Ilk o'rta asrlarda davlatchilik va boshqaruv (V-VIII asr o'rtalarigacha)	
5.1	Eftaliylar davlatida ijtimoiy-iqtisodiy tuzumi	2
5.2.	Turk xoqonligi va uning ma'muriy tuzilishi va boshqaruv tartibi	2
6	Rivojlangan o'rta asrlar davlatchiligi va boshqaruvi	
6.1	Arablarning O'rta Osiyon iстило etishi va ularning Movaraunnahrdaғi boshqaruvi: ijtimoiy-siyosiy jarayonlar	2
6.2	Somoniylar davlati: ijtimoiy-siyosiy jarayonlar, davlat boshqaruv tartibi, huquqiy munosabatlari	2
6.3	Qoraxoniylar davlat: ma'muriy tuzilishi, hududi, davlat boshqaruv tartiblari	2
6.4	G'aznaviylar va Saljuqiyarlarning davlat boshqaruv tizimi	2
6.5	Xorazmshoh-anushteginiylar davlatining ma'muriy tuzilishi, boshqaruv tartiblari	2
6.6	Chig'atoy ulusi-ma'muriy tuzulishi va boshqaruv tartiblari	2
	Jami:	26
	Tarix fakulteti 3-kurs 2-semestr	
7	Amir Temur va temuriylar davrida Movarounnahr va Xurosonda davlatchilik rivoji	
7.1	Amir Temurning siyosiy hokimiyatni qo'lga olishi va markazlashgai	2

	davlat asoslarining yaratilishi.	
7.2	Amir Temurning harbiy islohoti.	2
8	So'nggi o'rta asrlarda o'zbek xonliklari: ma'muriy tuzilishi va davlat boshqaruvi	
8.1	Shayboniyalar davrida Buxoro xonligining boshqaruv tuzumi: markaziy va mahalliy boshqaruvi	2
8.2	Ashtarkoniylar davlati tizimi va boshqaruv tartiblari	2
8.3	Mang'itlar sulolasи hukmronligi davrida davlat boshqaruvi va ma'muriy tizimi	2
8.4	Xiva xonligi: hududi, mu'muriy tuzilishi, markaziy va mahalliy boshqaruv tartiblari	2
8.5	Qo'qon xonligi: hududi, mu'muriy tuzilishi, markaziy va mahalliy boshqaruv tartiblari	2
9	Turkistonda Rossiya imperiyasi mustamlaka boshqaruv tuzuminnng qaror topishi	
9.1.	Turkiston o'lkasida harbiy-ma'muriy hokimiyat tizimining yuzaga kelishi	2
9.2.	Mustamlaka boshqaruv tizimining takomillashtirilishi	2
10	O'zbekiston mustabid sovet davlati tarkibida	
10.1	1917-yil siyosiy jarayonlarida Turkiston. Turkiston Muxtoriyati milliy demokratik davlatchilikning dastlabki tajribasi	2
10.2	O'zbekiston SSRning tashkil topishi va boshqaruvning ma'muriy-buyruqbozlik tizimi	2
11	Mustaqil O'zbekiston davlatining tashkil topishi	
11.1	O'zbekistonda davlat boshqaruvining yangi tizimining shakllanishi va rivojlanib borishi.	2
11.2	Davlat hokimiyati va boshqaruvini demokratlashtirish	2
11.3	Mustaqillik yillarda Qoraqalpog'iston Respublikasi davlatchiligi taraqqiyoti	2
11.4	"Harakatlar strategiyasi": O'zbekiston boshqaruvidagi islohotlar	2
	Jami:	30

Tarix fakulteti 4-kurs 1- semestr		
1	So'nggi o'rta asrlarda o'zbek xonliklari: ma'muriy tuzilishi va davlat boshqaruvi	
1.1	Xiva va Qo'qon xonliklari boshqaruv tartibi	2
2	Turkistonda Rossiya imperiyasi mustamlaka boshqaruv tuzuminnng qaror topishi	2
3	O'zbekiston mustabid sovet davlati tarkibida	2
4	Mustaqil O'zbekiston davlatining tashkil topishi	2
	Jami:	8

ASOSIY QISM

Kirish. "Davlatchilik" tushunchasi va uning kelib chiqishi

“Davlatchilik” tushunchasi. Davlatchilikning kelib chiqishi to’g’risida sivilizasiyaviy yondashuvlar. Davlatlarning paydo bo’lishining ishlab chiqarish usuliga asoslangan “Sharq yo’li”, mulkchilikka asoslangan “Yevropacha yo’li”. Davlatning kelib chiqishi to’g’risidagi nazariyalar.

Qo’llaniladigan ta’lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta’lim. Bingo, blis, ajurali arra, nilufar guli, menuy, algoritm, munozara, o’z-o’zini nazorat. “Aqliy hujum”, “Klaster”, “Bumerang”, “Rezyume”, “Blis-o’yin”, FSMU, “Agar men...”, “Muammo”, 3x4, “Loyiha”, “Labirint”, “Charxpak”, 3 ta B, “Qora quti”, “Insert”, “Burchaklar”, “5-si ortiqcha”, “Kalit so’zlar”, “Skrabey”, “Sinkveyn”

Adabiyotlar:A1; A2; A3; A4; A5; A6; A7; A8; A9; A10; A11; A12; A13; A14; A15; A16; A17; A18; A19; A22; A23; A24; A25; A26; A27; A28; A29; Q1; Q2; Q3; Q4; Q5; Q6; Q7

Boshqaruv asoslarining shakllanishi va davlatlarning tashkil topishi

Qadimgi davlatlarning rivojlanish bosqichlari, ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlар, boshqaruv tizimidagi funksiyalar, iqtisodiy funksiyalar, ijtimoiy funksiyalar, harbiy-siyosiy funksiyalar, hududiy funksiyalar va ularning faoliyatları.

Qo’llaniladigan ta’lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta’lim. Bingo, blis, ajurali arra, nilufar guli, menuy, algoritm, munozara, o’z-o’zini nazorat. “Aqliy hujum”, “Klaster”, “Bumerang”, “Rezyume”, “Blis-o’yin”, FSMU, “Agar men...”, “Muammo”, 3x4, “Loyiha”, “Labirint”, “Charxpak”, 3 ta B, “Qora quti”, “Insert”, “Burchaklar”, “5-si ortiqcha”, “Kalit so’zlar”, “Skrabey”, “Sinkveyn”

Adabiyotlar:A1; A2; A3; A4; A5; A6; A7; A8; A9; A10; A11; A12; A13; A14; A15; A16; A17; A18; A19; A22; A23; A24; A25; A26; A27; A28; A29; Q1; Q2; Q3; Q4; Q5; Q6; Q7

O’zbekistonda qadimgi davlatchilikning turlari va boshqaruv shakli

O’zbekiston hududida rivojlangan ilk shahar-davlatlar, Ahamoniylarning cheklanmagan podsho hokimiyati, satrapliklarning boshqaruv tizimi. Makedoniyalik Aleksandring boshqaruv faoliyati, Yunon-Baqtriya davlatining boshqaruv tartibi va davlat tuzumi. Dovon va Qang’ davlatlari hududi va boshqaruv tizimi. Kushon davlati xo’jalik boshqaruvi.

Qo’llaniladigan ta’lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta’lim. Bingo, blis, ajurali arra, nilufar guli, menuy, algoritm, munozara, o’z-o’zini nazorat. “Aqliy hujum”, “Klaster”, “Bumerang”, “Rezyume”, “Blis-o’yin”, FSMU, “Agar men...”, “Muammo”, 3x4, “Loyiha”, “Labirint”, “Charxpak”, 3 ta B, “Qora quti”, “Insert”, “Burchaklar”, “5-si ortiqcha”, “Kalit so’zlar”, “Skrabey”, “Sinkveyn”

Adabiyotlar:A1; A2; A3; A4; A5; A6; A7; A8; A9; A10; A11; A12; A13; A14; A15; A16; A17; A18; A19; A22; A23; A24; A25; A26; A27; A28; A29; Q1; Q2; Q3; Q4; Q5; Q6; Q7

Ilk o’rta asrlarda davlatchilik va boshqaruv (V-VIII asr o’rtalarigacha)

Eftaliylar davlatida ijtimoiy-iqtisodiy tuzum. Turk xoqonlik va uning ma'muriy tuzulishi, ijtimoiy-iqtisodiy tuzumi va davlat boshqaruvi tartiblari – xoqon, el, ulus mahalliy boshqaruvi, tuman hokimliklari, qishloq va shahar jamoalari.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Bingo, blis, ajurali arra, nilufar guli, menuy, algoritm, munozara, o'z-o'zini nazorat. "Aqliy hujum", "Klaster", "Bumerang", "Rezyume", "Blis-o'yin", FSMU, "Agar men...", "Muammo", 3x4, "Loyiha", "Labirint", "Charxpakalak", 3 ta B, "Qora quti", "Insert", "Burchaklar", "5-si ortiqcha", "Kalit so'zlar", "Skrabey", "Sinkveyn"

Adabiyotlar:A1; A2; A3; A4; A5; A6; A7; A8; A9; A10; A11; A12; A13; A14; A15; A16; A17; A18; A19; A22; A23; A24; A25; A26; A27; A28; A29; Q1; Q2; Q3; Q4; Q5; Q6; Q7

Rivojlangan o'rta asrlar davlatchiligi va boshqaruvi

Arablarning O'rta Osiyoni istilo etishi va ularning Movarounnahrdagi boshqaruvi; ijtimoiy-siyosiy jarayonlar. O'rta Osiyoda islom dinining tarqalishi va yetakchi mavqyega ega bo'lishi; mahalliy boshqaruvi tartibi. Somoniylar davlati; ijtimoiy-siyosiy jarayonlar; davlat boshqaruvi tartibi; huquqiy munosabatlar. Qoraxoniylar davlati; ma'muriy tuzilishi, hududi; davlat boshqaruvi tartiblari; ijtimoiy-siyosiy tuzumi (xoqon-qoraxon); huquq-tartiboti. G'aznaviyalar va Saljukiylarning boshqaruvi tizimi. Xorazmshoh-anushteginiyalar davlatining ma'muriy tuzilishi, boshqaruvi tartiblari; ijtimoiy-iqtisodiy hayoti. Chig'atoy ulusima'muriy tuzulishi va boshqaruvi tartiblari; harbiy-siyosiy va davlat boshqaruvining qaror topishi, ijtimoiy-iqtisodiy hayoti.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Bingo, blis, ajurali arra, nilufar guli, menuy, algoritm, munozara, o'z-o'zini nazorat. "Aqliy hujum", "Klaster", "Bumerang", "Rezyume", "Blis-o'yin", FSMU, "Agar men...", "Muammo", 3x4, "Loyiha", "Labirint", "Charxpakalak", 3 ta B, "Qora quti", "Insert", "Burchaklar", "5-si ortiqcha", "Kalit so'zlar", "Skrabey", "Sinkveyn"

Adabiyotlar:A1; A2; A3; A4; A5; A6; A7; A8; A9; A10; A11; A12; A13; A14; A15; A16; A17; A18; A19; A22; A23; A24; A25; A26; A27; A28; A29; Q1; Q2; Q3; Q4; Q5; Q6; Q7

Amir Temur va temuriylar davrida Movarounnahr va Xurosonda davlatchilik rivoji

Amir Temurning siyosiy hokimiyatni qo'lga olishi va markazlashgai davlat asoslarining yaratilishi. Amir Temur zukko, tajribali va siyosatdon, buyuk davlat arbobi. Davlat boshqaruvidagi islohotlar. Amir Temurning el yurtni o'z tasarrufi va itoatida tutish uchun tuzgan o'n ikki «tuzug»i; davlat boshqaruviga dargoh va devonlar. Dargoh eng oliy davlat idorasi. Devondagi Vazirlar (birinchisi Vaziri a'zam; ikkinchisi-harbiy vazir; uchinchi-turli sabablarga ko'ra nazoratsiz qolgan mol-mulklar, sayyoohlар va ziyoratchilar ishlari bo'yicha mutasaddi; to'rtinchimoliya vaziri; beshinchisi-adliya vaziri; oltinchisi-nazoratchi, devoni mushrifga rahbarlik qilgan; yettinchisi - devoni insho) faoliyati. Ma'muriy-hududiy

boshqaruv. Davlatni uluslarga bo'lib boshqarish. Saroydagi mansab va unvonlar. Diniy va qozixona unvonlari. Harbiy mansablar. Amir Temurning harbiy islohoti va uning bugungi kundagi ahamiyati.

Q'o'llaniladigan ta'lism texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lism. Bingo, blis, ajurali arra, nilufar guli, menuy, algoritm, munozara, o'z-o'zini nazorat. "Aqliy hujum", "Klaster", "Bumerang", "Rezyume", "Blis-o'yin", FSMU, "Agar men...", "Muammo", 3x4, "Loyiha", "Labirint", "Charxpakalak", 3 ta B, "Qora quti", "Insert", "Burchaklar", "5-si ortiqcha", "Kalit so'zlar", "Skrabey", "Sinkveyn"

Adabiyotlar:A1; A2; A3; A4; A5; A6; A7; A8; A9; A10; A11; A12; A13; A14; A15; A16; A17; A18; A19; A22; A23; A24; A25; A26; A27; A28; A29; Q1; Q2; Q3; Q4; Q5; Q6; Q7

So'nngi o'rta asrlarda o'zbek xonliklari: ma'muriy tuzilishi va davlat boshqaruvi

Buxoro xonligi: markaziy va mahalliy boshqaruv tartiblari. Shayboniyalar davlatining ma'muriy tuzilishi. Abdullaxon II ning siyosat maydoniga chiqishi, Buxoro xonligining viloyat (ulus)lari. Buxoro shahri va unga tegishli tumanlar boshqaruvi. Tobe hududlar. Xonliknnng chegaralari. Harbiy soha. Sud ishlari va shariat konunlari. Qozilik idoralari. Jinoyat va jazo turlari. Ashtarxoniyalar davlat tizimi, boshqaruv tartiblari. Xon- rasman oliv hokimiyat boshlig'i. Saroy amaldorlarining amalda markaziy boshqaruvda tutgan o'rni. Markaziy boshqaruvning zaifligi. Balx shahrining markaz sifatidagi ahamiyati. Otaliqning mavqyei. Viloyat hokimlarining boshqaruv tizimi. Harbiy va ma'muriy amaldorlarining huquqlari. Din peshvolari va Juybor xojalarining mavqyei. Mang'itlar sulolasi humkronligi davrida davlat boshqaruvi va ma'muriy tizim. Amir - eng oliv hukmdor. Davlat boshqaruvida qushbegi mansabining ahamiyati. Saroy unvonlari va mansabları: harbiy amaldorlar, saroy amaldorlari, diniy unvon va mansablar. Unvonlar va darajalar.

Xiva xonligi: hududi, ma'muriy tuzilishi, markaziy va mahalliy boshqaruv tartiblari. Saroy amaldorlari, markaziy va mahalliy boshqaruvdagagi ijtimoiy tabaqalar, harbiy-ma'muriy amaldorlar, Kengash, inoq, shayxulislom, devonbegi, yasovulboshi diniy unvon va mansablar.

Qo'qon xonligi: hududi, davlat tizimi, ma'muriy tuzilishi, markaziy va mahalliy boshqaruv tartiblari. Saroy unvonlari va mansabları: oliv darajali, o'rta darajali, quyi darajali. Harbiy-ma'muriy mansablar va unvonlar.

Q'o'llaniladigan ta'lism texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lism. Bingo, blis, ajurali arra, nilufar guli, menuy, algoritm, munozara, o'z-o'zini nazorat. "Aqliy hujum", "Klaster", "Bumerang", "Rezyume", "Blis-o'yin", FSMU, "Agar men...", "Muammo", 3x4, "Loyiha", "Labirint", "Charxpakalak", 3 ta B, "Qora quti", "Insert", "Burchaklar", "5-si ortiqcha", "Kalit so'zlar", "Skrabey", "Sinkveyn"

Adabiyotlar:A1; A2; A3; A4; A5; A6; A7; A8; A9; A10; A11; A12; A13; A14; A15; A16; A17; A18; A19; A22; A23; A24; A25; A26; A27; A28; A29; Q1; Q2; Q3; Q4; Q5; Q6; Q7

Turkistonda Rossiya imperiyasi mustamlaka boshqaruv tuzuminnng qaror topishi

Turkiston o'lkasida harbiy-mamuriy hokimiyat tizimining yuzaga kelishi. Turkiston o'lksi ichki boshqaruvini tashkillashtirishda imperiyaga xos ma'muriy an'analar, mutloq harbiy qo'mondonlik va podsho g'aznasi manfaatlaridan kelib chiqib o'tkazilishi. Turkiston general-gubernatorligida hokimiyat tuzumini va uning funksiyalari. Zarafshon okrugi va Amudaryo bo'limlari faoliyati.

Mustamlaka boshqaruv tizimining takomillashtirilishi. Rossiya imperiyasining ko'chiruvchilik siyosati. Hokimiyat, polisiya va sud organlari, faoliyat doirasining kengayishi. Rossiya imperiyasining Turkistondagi milliy siyosatining o'ziga xos xususiyati.

O'zbekiston mustabid sovet davlati tarkibida

1917 yil siyosiy jarayonlarida Turkiston. Turkiston Muxtoriyati milliy demokratik davlatchilikning dastlabki tajribasi. Sovetlar andozasi asosida TASSR tashkil topishi. Bolsheviklar tuzumiga qarshi kurash. XXSR va BXSR larning tashkil topishi. O'rta Osiyoda milliy-hududiy chegaralanishning o'tkazilishi maqsad va mohiyati. O'zbekiston SSRning tashkil topishi. O'zbekiston SSRning ijtimoiy-siyosiy rivojlanishi SSSR da boshqaruvning ma'muriy-buyruqbozlik tizimi, o'zining barcha salbiy ko'rinishlari bilan qaror topishi va mustahkamlanishi sharoitida sodir bo'lishi. O'zbekistonda sinfiy mafkuraga asoslangan kommunistik partiyaning mutlaq hukmronligining o'rnatilishi. O'zbekiston SSR Konstitusiyaning qabul qilinishi.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Bingo, blis, ajurali arra, nilufar guli, menuy, algoritm, munozara, o'z-o'zini nazorat. "Aqliy hujum", "Klaster", "Bumerang", "Rezyume", "Blis-o'yin", FSMU, "Agar men...", "Muammo", 3x4, "Loyiha", "Labirint", "Charxpalak", 3 ta B, "Qora quti", "Insert", "Burchaklar", "5-si ortiqcha", "Kalit so'zlar", "Skrabey", "Sinkveyn"

Adabiyotlar:A1; A2; A3; A4; A5; A6; A7; A8; A9; A10; A11; A12; A13; A14; A15; A16; A17; A18; A19; A22; A23; A24; A25; A26; A27; A28; A29; Q1; Q2; Q3; Q4; Q5; Q6; Q7

Mustaqil O'zbekiston davlatining tashkil topishi

1991 yil 31 avgust "O'zbekiston Respublikasi mustaqilligi asoslari to'g'risidagi" qonunning qabul qilinishi va 1 sentyabrni Mustaqillik kuni deb e'lon qilinishi. O'zbekistonda davlat boshqaruvining yangi, zamonaviy va samarali tizimining shakllanishi va rivojlanib borishi. O'zbekiston mustaqilligi huquqiy asoslarining yaratilishi. Konstitusianing qabul qilinishi. O'zbekistonda huquqiy demokratii va fuqarolik jamiyatini barpo etishda mamlakatni modernizasiyalashda amalga oshirilayotgan jarayonlar mohiyati. Milliy davlat tizimining barpo qilinishi va boshqaruvda yangi, samarali usullarning qaror topishi. Davlat hokimiyati va boshqaruvini demokratlashtirish jarayonida Prezidentlik instituti o'rni va roli. Mustaqillik yillarida Qoraqalpog'iston Respublikasi davlatchiligi taraqqiyoti.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Bingo, blis, ajurali arra, nilufar guli, menuy, algoritm, munozara, o'z-o'zini

nazorat. "Aqliy hujum", "Klaster", "Bumerang", "Rezyume", "Blis-o'yin", FSMU, "Agar men...", "Muammo", 3x4, "Loyiha", "Labirint", "Charxpakalak", 3 ta B, "Qora quti", "Insert", "Burchaklar", "5-si ortiqcha", "Kalit so'zlar", "Skrabey", "Sinkveyn"

Adabiyotlar:A1; A2; A3; A4; A5; A6; A7; A8; A9; A10; A11; A12; A13; A14; A15; A16; A17; A18; A19; A22; A23; A24; A25; A26; A27; A28; A29; Q1; Q2; Q3; Q4; Q5; Q6; Q7

Ma'ruza mashg'ulotlari mavzulari

Nº	Mavzu	Soat
Arxeologiya 2-kurs 1-semestr		
1	Kirish. Fanning maqsadi va vazifalari	2
2	"Davlatchilik" tushunchasi va uning kelib chiqishi	
2.1	"Davlatchilik" tushunchasi . Davlatning kelib chiqishi to'g'risidagi nazariyalar	2
3	Boshqaruv asoslarining shakllanishi va davlatlarning tashkil topishi	2
4	O'zbekistonda qadimgi davlatchilikning turlari va boshqaruv shakli	
4.1	O'zbekiston hududida rivoj topgan ilk shahar-davlatlar: boshqaruv tartibi va davlat tuzimi	2
4.2	Ahamoniylar, Aleksandr Makedonskiy va yunon-baqtriya davlatlari va ularning boshqaruv asoslari	2
4.3	Qang', Davon davlatlari. Hududi va boshqaruv tizimi	2
4.4	Kushon davlati (podsholigi). Hududi va boshqaruv tizimi	2
5	Ilk o'rta asrlarda davlatchilik va boshqaruv (V-VIII asr o'rtalarigacha)	
5.1	Xioniyalar va kidarriylar davlati	2
5.2	Eftaliylar davlatida ijtimoiy-iqtisodiy tuzumi	2
5.3.	Turk xoqonligi va uning ma'muriy tuzulishi va boshqaruv tartibi	2
5.4	Ilk o'rta asrlarda Markaziy Osiyoda mahalliy hokimliklar: Sug'd, Xorazm, Toxariston, Choch, Eloq	2
6	Rivojlangan o'rta asrlar davlatchiligi va boshqaruvi	
6.1	Arablarning O'rta Osiyon iстило etishi va ularning Movaraunnahrdagi boshqaruvi: ijtimoiy-siyosiy jarayonlar	2
6.2	Somoniylar davlati: ijtimoiy-siyosiy jarayonlar, davlat boshqaruv tartibi, huquqiy munosabatlari	2
6.3	Qoraxoniylar davlat: ma'muriy tuzilishi, hududi, davlat boshqaruv tartiblari	2
5.4	G'aznaviylar va Saljuqiylarning davlat boshqaruv tizimi	2
5.5	Xorazmshoh-anushteginiylar davlatining ma'muriy tuzilishi, boshqaruv tartiblari	2
5.6	Chig'atoy ulusi-ma'muriy tuzulishi va boshqaruv tartiblari	2
	Jami:	34

Arxeologiya 2-kurs 2-semestr		
6	Amir Temur va temuriylar davrida Movarounnahr va Xurosonda davlatchilik rivoji	
6.1	Amir Temurning siyosiy hokimiyatni qo'lga olishi va markazlashgai davlat asoslarining yaratilishi.	2
6.2	Amir Temur va temuriylar davri davlat boshqaruvidagi islohotlar	2
6.2	Amir Temurning harbiy islohoti.	2
7	So'nggi o'rta asrlarda o'zbek xonliklari: ma'muriy tuzilishi va davlat boshqaruvi	
7.1	Shayboniylar davrida Buxoro xonligining boshqaruv tuzumi: markaziy va mahalliy boshqaruvi	2
7.2	Ashtarxoniyalar davlati tizimi va boshqaruv tartiblari	2
7.3	Mang'itlar sulolasi hukmronligi davrida davlat boshqaruvi va ma'muriy tizimi	2
7.4	Xiva xonligi: hududi, mu'muriy tuzilishi, markaziy va mahalliy boshqaruv tartiblari	2
7.5	Qo'qon xonligi: hududi, mu'muriy tuzilishi, markaziy va mahalliy boshqaruv tartiblari	2
8	Turkistonda Rossiya imperiyasi mustamlaka boshqaruv tuzuminnng qaror topishi	
8.1.	Turkiston o'lkasida harbiy-ma'muriy hokimiyat tizimining yuzaga kelishi	2
8.2.	Mustamlaka boshqaruv tizimining takomillashtirilishi	2
8.3.	Jadidlarning milliy davlatchilikni tiklash haqidagi g'oyalari va amaliy faoliyati	2
9	O'zbekiston mustabid sovet davlati tarkibida	
9.1	1917-yil siyosiy jarayonlarida Turkiston. Turkiston Muxtoriyati milliy demokratik davlatchilikning dastlabki tajribasi	2
9.2	O'zbekiston SSRning tashkil topishi va boshqaruvning ma'muriy-buyruqbozlik tizimi	2
10	Mustaqil O'zbekiston davlatining tashkil topishi	
10	O'zbekistonda davlat boshqaruvining yangi tizimining shakllanishi va rivojlanib borishi.	2
10.1	Davlat hokimiyati va boshqaruvini demokratlashtirish	2
10.2	Mustaqillik yillarida Qoraqalpog'iston Respublikasi davlatchiligi taraqqiyoti	2
10.2	"Harakatlar strategiyasi": O'zbekiston boshqaruvidagi islohotlar	2
Jami:		34
Tarix fakulteti 3-kurs 1-semestr		
1	Kirish. Fanning maqsadi va vazifalari	2
2	"Davlatchilik" tushunchasi va uning kelib chiqishi	
2.1	"Davlatchilik" tushunchasi . Davlatning kelib chiqishi to'g'risidagi nazariyalar	2

3	Boshqaruv asoslarining shakllanishi va davlatlarning tashkil topishi	2
4	O'zbekistonda qadimgi davlatchilikning turlari va boshqaruv shakli	
4.1	O'zbekiston hududida rivoj topgan ilk shahar-davlatlar: boshqaruv tartibi va davlat tuzimi	2
4.2	Qang', Davon va Kushon davlati (podsholigi). Hududi va boshqaruv tizimi	2
5	Ilk o'rta asrlarda davlatchilik va boshqaruv (V-VIII asr o'rtalarigacha)	
5.1	Eftaliylar davlatida ijtimoiy-iqtisodiy tuzumi	2
5.2.	Turk xoqonligi va uning ma'muriy tuzulishi va boshqaruv tartibi	2
6	Rivojlangan o'rta asrlar davlatchiligi va boshqaruvi	
6.1	Arablarining O'rta Osiyon iстило etishi va ularning Movaraunnahrdagi boshqaruvi: ijtimoiy-siyosiy jarayonlar	2
6.2	Somoniylar davlati: ijtimoiy-siyosiy jarayonlar, davlat boshqaruv tartibi, huquqiy munosabatlar	2
6.3	Qoraxoniylar davlat: ma'muriy tuzilishi, hududi, davlat boshqaruv tartiblari	2
6.4	G'aznaviylar va Saljuqiylarning davlat boshqaruv tizimi	2
6.5	Xorazmshoh-anushteginiylar davlatining ma'muriy tuzilishi, boshqaruv tartiblari	2
6.6	Chig'atoy ulusi-ma'muriy tuzulishi va boshqaruv tartiblari	2
Jami:		26
Tarix fakulteti 3-kurs 2-semestr		
7	Amir Temur va temuriylar davrida Movarounnahr va Xurosonda davlatchilik rivoji	
7.1	Amir Temurning siyosiy hokimiyatni qo'lga olishi va markazlashgai davlat asoslarining yaratilishi.	2
7.2	Amir Temurning harbiy islohoti.	2
8	So'nggi o'rta asrlarda o'zbek xonliklari: ma'muriy tuzilishi va davlat boshqaruvi	
8.1	Shayboniylar davrida Buxoro xonligining boshqaruv tuzumi: markaziy va mahalliy boshqaruvi	2
8.2	Ashtarxoniyalar davlati tizimi va boshqaruv tartiblari	2
8.3	Mang'itlar sulolasi hukmronligi davrida davlat boshqaruvi va ma'muriy tizimi	2
8.4	Xiva xonligi: hududi, mu'muriy tuzilishi, markaziy va mahalliy boshqaruv tartiblari	2
8.5	Qo'qon xonligi: hududi, mu'muriy tuzilishi, markaziy va mahalliy boshqaruv tartiblari	2
9	Turkistonda Rossiya imperiyasi mustamlaka boshqaruv tuzuminning qaror topishi	

9.1.	Turkiston o'lkasida harbiy-ma'muriy hokimiyat tizimining yuzaga kelishi	2
9.2.	Mustamlaka boshqaruv tizimining takomillashtirilishi	2
10	O'zbekiston mustabid sovet davlati tarkibida	
10.1	1917-yil siyosiy jarayonlarida Turkiston. Turkiston Muxtoriyati milliy demokratik davlatchilikning dastlabki tajribasi	2
10.2	O'zbekiston SSRning tashkil topishi va boshqaruvning ma'muriy-buyruqbozlik tizimi	2
11	Mustaqil O'zbekiston davlatining tashkil topishi	
11.1	O'zbekistonda davlat boshqaruvining yangi tizimining shakllanishi va rivojlanib borishi.	2
11.2	Davlat hokimiyatni va boshqaruvini demokratlashtirish	2
11.3	Mustaqillik yillarda Qoraqalpog'iston Respublikasi davlatchiligi taraqqiyoti	2
11.4	"Harakatlar strategiyasi": O'zbekiston boshqaruvidagi islohotlar	2
	Jami:	30

Tarix fakulteti 4-kurs 1- semestr		
1	So'nggi o'rta asrlarda o'zbek xonliklari: ma'muriy tuzilishi va davlat boshqaruvi	
1.1	Xiva va Qo'qon xonliklari boshqaruv tartibi	2
2	Turkistonda Rossiya imperiyasi mustamlaka boshqaruv tuzuminnng qaror topishi	2
3	O'zbekiston mustabid sovet davlati tarkibida	2
4	Mustaqil O'zbekiston davlatining tashkil topishi	2
	Jami:	8

Seminar mashg'ulotlarini tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlarida talabalar O'zbek davlatchiligi fanidan ma'ruza darslarida olgan nazariy bilimlarini mustahlash bilan birga, seminarlar mavzulari bo'yicha tayyorgarlik ko'rish jarayonida qo'shimcha adabiyotlar va tarixiy manbalar bilan tanishish orqali qo'shimcha bilim oladilar. Natijada ularning bilim doiralari ilmiy jihatdan asoslangan holda kengayadi.

Seminar mashg'ulotlarni tashkil etish bo'yicha kafedra professor-o'qituvchilari tomonidan ko'rsatma va tavsiyalar ishlab chiqiladi. Unda talabalar asosiy ma'ruza mavzulari bo'yicha olgan bilim va ko'nikmalarini amalaiy jihatdan yanada boyitadilar.

Shuningdek, darslik va o'quv qo'llanmalar asosida talabalar bilimlarini mustahkamlashgaa erishish, tarqatma materiallardan foydalanish, ilmiy maqolalar va tezislarni chop etish orqali talabalar bilimini oshirish, mavzular bo'yicha tarixiy kartalar yaratish, ko'rgazmalai qurollar tayyorlash va boshqalar tavsiya etiladi.

“Davlatchilik” tushunchasi va uning kelib chiqishi

“Davlatchilik” tushunchasi. Davlatchilikning kelib chiqishi to’g’risida sivilizasiyaviy yondashuvlar. Davlatlarning paydo bo’lishining ishlab chiqarish usuliga asoslangan “Sharq yo’li”, mulkchilikka asoslangan “Yevropacha yo’li”. Davlatning kelib chiqishi to’g’risidagi nazariyalar.

Qo’llaniladigan ta’lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta’lim. Bingo, blis, ajurali arra, nilufar guli, menuy, algoritm, munozara, o’z-o’zini nazorat. “Aqliy hujum”, “Klaster”, “Bumerang”, “Rezyume”, “Blis-o’yin”, FSMU, “Agar men...”, “Muammo”, 3x4, “Loyiha”, “Labirint”, “Charxpak”, 3 ta B, “Qora quti”, “Insert”, “Burchaklar”, “5-si ortiqcha”, “Kalit so’zlar”, “Skrabey”, “Sinkveyn”

Adabiyotlar:A1; A2; A3; A4; A5; A6; A7; A8; A9; A10; A11; A12; A13; A14; A15; A16; A17; A18; A19; A22; A23; A24; A25; A26; A27; A28; A29; Q1; Q2; Q3; Q4; Q5; Q6; Q7

Boshqaruv asoslarining shakllanishi va davlatlarning tashkil topishi

Qadimgi davlatlarning rivojlanish bosqichlari, ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlar, boshqaruv tizimidagi funksiyalar, iqtisodiy funksiyalar, ijtimoiy funksiyalar, harbiy-siyosiy funksiyalar, hududiy funksiyalar va ularning faoliyatları.

Qo’llaniladigan ta’lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta’lim. Bingo, blis, ajurali arra, nilufar guli, menuy, algoritm, munozara, o’z-o’zini nazorat. “Aqliy hujum”, “Klaster”, “Bumerang”, “Rezyume”, “Blis-o’yin”, FSMU, “Agar men...”, “Muammo”, 3x4, “Loyiha”, “Labirint”, “Charxpak”, 3 ta B, “Qora quti”, “Insert”, “Burchaklar”, “5-si ortiqcha”, “Kalit so’zlar”, “Skrabey”, “Sinkveyn”

Adabiyotlar:A1; A2; A3; A4; A5; A6; A7; A8; A9; A10; A11; A12; A13; A14; A15; A16; A17; A18; A19; A22; A23; A24; A25; A26; A27; A28; A29; Q1; Q2; Q3; Q4; Q5; Q6; Q7

O’zbekistonda qadimgi davlatchilikning turlari va boshqaruv shakli

O’zbekiston hududida rivojlangan ilk shahar-davlatlar, Ahamoniylarning cheklanmagan podsho hokimiysi, satrapliklarning boshqaruv tizimi. Makedoniyalik Aleksandrning boshqaruv faoliyati, Yunon-Baqtriya davlatining boshqaruv tartibi va davlat tuzumi. Dovon va Qang’ davlatlari hududi va boshqaruv tizimi. Kushon davlati xo’jalik boshqaruvi.

Qo’llaniladigan ta’lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta’lim. Bingo, blis, ajurali arra, nilufar guli, menuy, algoritm, munozara, o’z-o’zini nazorat. “Aqliy hujum”, “Klaster”, “Bumerang”, “Rezyume”, “Blis-o’yin”, FSMU, “Agar men...”, “Muammo”, 3x4, “Loyiha”, “Labirint”, “Charxpak”, 3 ta B, “Qora quti”, “Insert”, “Burchaklar”, “5-si ortiqcha”, “Kalit so’zlar”, “Skrabey”, “Sinkveyn”

Adabiyotlar:A1; A2; A3; A4; A5; A6; A7; A8; A9; A10; A11; A12; A13; A14; A15; A16; A17; A18; A19; A22; A23; A24; A25; A26; A27; A28; A29; Q1; Q2; Q3; Q4; Q5; Q6; Q7

Ilk o’rta asrlarda davlatchilik va boshqaruv

(V-VIII asr o'rtalarigacha)

Eftaliylar davlatida ijtimoiy-iqtisodiy tuzum. Turk xoqonlik va uning ma'muriy tuzulishi, ijtimoiy-iqtisodiy tuzumi va davlat boshqaruvi tartiblari – xoqon, el, ulus mahalliy boshqaruvi, tuman hokimliklari, qishloq va shahar jamoalarini.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Bingo, blis, ajurali arra, nilufar guli, menuy, algoritm, munozara, o'z-o'zini nazorat. "Aqliy hujum", "Klaster", "Bumerang", "Rezyume", "Blis-o'yin", FSMU, "Agar men...", "Muammo", 3x4, "Loyiha", "Labirint", "Charxpak", 3 ta B, "Qora quti", "Insert", "Burchaklar", "5-si ortiqcha", "Kalit so'zlar", "Skrabey", "Sinkveyn"

Adabiyotlar:A1; A2; A3; A4; A5; A6; A7; A8; A9; A10; A11; A12; A13; A14; A15; A16; A17; A18; A19; A22; A23; A24; A25; A26; A27; A28; A29; Q1; Q2; Q3; Q4; Q5; Q6; Q7

Rivojlangan o'rta asrlar davlatchiligi va boshqaruvi

Arablarning O'rta Osiyonidagi istilo etishi va ularning Movarounnahrdagi boshqaruvi; ijtimoiy-siyosiy jarayonlar. O'rta Osiyoda islam dinining tarqalishi va yetakchi mavqyega ega bo'lishi; mahalliy boshqaruvi tartibi. Somoniylar davlati; ijtimoiy-siyosiy jarayonlar; davlat boshqaruvi tartibi; huquqiy munosabatlar. Qoraxoniylar davlati; ma'muriy tuzilishi, hududi; davlat boshqaruvi tartiblari; ijtimoiy-siyosiy tuzumi (xoqon-qoraxon); huquq-tartiboti. G'aznaviyalar va Saljukiyarning boshqaruvi tizimi. Xorazmshoh-anushteginiyalar davlatining ma'muriy tuzilishi, boshqaruvi tartiblari; ijtimoiy-iqtisodiy hayoti. Chig'atoy ulusima'muriy tuzulishi va boshqaruvi tartiblari; harbiy-siyosiy va davlat boshqaruvining qaror topishi, ijtimoiy-iqtisodiy hayoti.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Bingo, blis, ajurali arra, nilufar guli, menuy, algoritm, munozara, o'z-o'zini nazorat. "Aqliy hujum", "Klaster", "Bumerang", "Rezyume", "Blis-o'yin", FSMU, "Agar men...", "Muammo", 3x4, "Loyiha", "Labirint", "Charxpak", 3 ta B, "Qora quti", "Insert", "Burchaklar", "5-si ortiqcha", "Kalit so'zlar", "Skrabey", "Sinkveyn"

Adabiyotlar:A1; A2; A3; A4; A5; A6; A7; A8; A9; A10; A11; A12; A13; A14; A15; A16; A17; A18; A19; A22; A23; A24; A25; A26; A27; A28; A29; Q1; Q2; Q3; Q4; Q5; Q6; Q7

Amir Temur va temuriylar davrida Movarounnahr va Xurosonda davlatchilik rivoji

Amir Temurning siyosiy hokimiyatni qo'lga olishi va markazlashgai davlat asoslarining yaratilishi. Amir Temur zukko, tajribali va siyosatdon, buyuk davlat arbobi. Davlat boshqaruvidagi islohotlar. Amir Temurning el yurtni o'z tasarrufi va itoatida tutish uchun tuzgan o'n ikki «tuzug»i; davlat boshqaruvida dargoh va devonlar. Dargoh eng oliy davlat idorasi. Devondagi Vazirlar (birinchisi Vaziri a'zam; ikkinchisi-harbiy vazir; uchinchi-turli sabablarga ko'ra nazoratsiz qolgan mol-mulklar, sayyoqlar va ziyoratchilar ishlari bo'yicha mutasaddi; to'rtinchisi-moliya vaziri; beshinchisi-adliya vaziri; oltinchisi-nazoratchi, devoni mushrifga

rahbarlik qilgan; yettinchisi - devoni insho) faoliyati. Ma'muriy-hududiy boshqaruv. Davlatni uluslarga bo'lib boshqarish. Saroydagi mansab va unvonlar. Diniy va qozixona unvonlari. Harbiy mansablar. Amir Temurning harbiy islohoti va uning bugungi kundagi ahamiyati.

Qo'llaniladigan ta'lif texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lif. Bingo, blis, ajurali arra, nilufar guli, menuy, algoritm, munozara, o'z-o'zini nazorat. "Aqliy hujum", "Klaster", "Bumerang", "Rezyume", "Blis-o'yin", FSMU, "Agar men...", "Muammo", 3x4, "Loyiha", "Labirint", "Charxpak", 3 ta B, "Qora quti", "Insert", "Burchaklar", "5-si ortiqcha", "Kalit so'zlar", "Skrabey", "Sinkveyn"

Adabiyotlar:A1; A2; A3; A4; A5; A6; A7; A8; A9; A10; A11; A12; A13; A14; A15; A16; A17; A18; A19; A22; A23; A24; A25; A26; A27; A28; A29; Q1; Q2; Q3; Q4; Q5; Q6; Q7

So'nggi o'rta asrlarda o'zbek xonliklari: ma'muriy tuzilishi va davlat boshqaruvi

Buxoro xonligi: markaziy va mahalliy boshqaruv tartiblari. Shayboniyalar davlatining ma'muriy tuzilishi. Abdullaxon II ning siyosat maydoniga chiqishi, Buxoro xonligining viloyat (ulus)lari. Buxoro shahri va unga tegishli tumanlar boshqaruvi. Tobe hududlar. Xonliknnng chegaralari. Harbiy soha. Sud ishlari va shariat konunlari. Qozilik idoralari. Jinoyat va jazo turlari. Ashtarkoniylar davlat tizimi, boshqaruv tartiblari. Xon- rasman oliy hokimiyat boshlig'i. Saroy amaldorlarining amalda markaziy boshqaruvda tutgan o'rni. Markaziy boshqaruvning zaifligi. Balx shahrining markaz sifatidagi ahamiyati. Otaliqning mavqyei. Viloyat hokimlarining boshqaruv tizimi. Harbiy va ma'muriy amaldorlarining huquqlari. Din peshvolari va Juybor xojalarining mavqyei. Mang'itlar sulolasi humkronligi davrida davlat boshqaruvi va ma'muriy tizim. Amir - eng oliy hukmdor. Davlat boshqaruvida qushbegi mansabining ahamiyati. Saroy unvonlari va mansablari: harbiy amaldorlar, saroy amaldorlari, diniy unvon va mansablar. Unvonlar va darajalar.

Xiva xonligi: hududi, ma'muriy tuzilishi, markaziy va mahalliy boshqaruv tartiblari. Saroy amaldorlari, markaziy va mahalliy boshqaruvdagagi ijtimoiy tabaqalar, harbiy-ma'muriy amaldorlar, Kengash, inoq, shayxulislom, devonbegi, yasovulboshi diniy unvon va mansablar.

Qo'qon xonligi: hududi, davlat tizimi, ma'muriy tuzilishi, markaziy va mahalliy boshqaruv tartiblari. Saroy unvonlari va mansablari: oliy darajali, o'rta darajali, quyi darajali. Harbiy-ma'muriy mansablar va unvonlar.

Qo'llaniladigan ta'lif texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lif. Bingo, blis, ajurali arra, nilufar guli, menuy, algoritm, munozara, o'z-o'zini nazorat. "Aqliy hujum", "Klaster", "Bumerang", "Rezyume", "Blis-o'yin", FSMU, "Agar men...", "Muammo", 3x4, "Loyiha", "Labirint", "Charxpak", 3 ta B, "Qora quti", "Insert", "Burchaklar", "5-si ortiqcha", "Kalit so'zlar", "Skrabey", "Sinkveyn"

Adabiyotlar:A1; A2; A3; A4; A5; A6; A7; A8; A9; A10; A11; A12; A13; A14; A15; A16; A17; A18; A19; A22; A23; A24; A25; A26; A27; A28; A29; Q1; Q2; Q3; Q4; Q5; Q6; Q7

Turkistonda Rossiya imperiyasi mustamlaka boshqaruv tuzuminnng qaror topishi

Turkiston o'lkasida harbiy-mamuriy hokimiyat tizimining yuzaga kelishi. Turkiston o'lksi ichki boshqaruvini tashkillashtirishda imperiyaga xos ma'muriy an'analar, mutloq harbiy qo'mondonlik va podsho g'aznasi manfaatlaridan kelib chiqib o'tkazilishi. Turkiston general-gubernatorligida hokimiyat tuzumini va uning funksiyalari. Zarafshon okrugi va Amudaryo bo'limlari faoliyati.

Mustamlaka boshqaruv tizimining takomillashtirilishi. Rossiya imperiyasining ko'chiruvchilik siyosati. Hokimiyat, polisiya va sud organlari, faoliyat doirasining kengayishi. Rossiya imperiyasining Turkistondagi milliy siyosatining o'ziga xos xususiyati.

O'zbekiston mustabid sovet davlati tarkibida

1917 yil siyosiy jarayonlarida Turkiston. Turkiston Muxtoriyati milliy demokratik davlatchilikning dastlabki tajribasi. Sovetlar andozasi asosida TASSR tashkil topishi. Bolsheviklar tuzumiga qarshi kurash. XXSR va BXSR larning tashkil topishi. O'rta Osiyoda milliy-hududiy chegaralanishning o'tkazilishi maqsad va mohiyati. O'zbekiston SSRning tashkil topishi. O'zbekiston SSRning ijtimoiy-siyosiy rivojlanishi SSSR da boshqaruvning ma'muriy-buyruqbozlik tizimi, o'zining barcha salbiy ko'rinishlari bilan qaror topishi va mustahkamlanishi sharoitida sodir bo'lishi. O'zbekistonda sinfiy mafkuraga asoslangan kommunistik partiyaning mutlaq hukmronligining o'rnatilishi. O'zbekiston SSR Konstitusiyaning qabul qilinishi.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Bingo, blis, ajurali arra, nilufar guli, menuy, algoritm, munozara, o'z-o'zini nazorat. "Aqliy hujum", "Klaster", "Bumerang", "Rezyume", "Blis-o'yin", FSMU, "Agar men...", "Muammo", 3x4, "Loyiha", "Labirint", "Charxpak", 3 ta B, "Qora quti", "Insert", "Burchaklar", "5-si ortiqcha", "Kalit so'zlar", "Skrabey", "Sinkveyn"

Adabiyotlar:A1; A2; A3; A4; A5; A6; A7; A8; A9; A10; A11; A12; A13; A14; A15; A16; A17; A18; A19; A22; A23; A24; A25; A26; A27; A28; A29; Q1; Q2; Q3; Q4; Q5; Q6; Q7

Mustaqil O'zbekiston davlatining tashkil topishi

1991 yil 31 avgust "O'zbekiston Respublikasi mustaqilligi asoslari to'g'risidagi" qonunning qabul qilinishi va 1 sentyabrni Mustaqillik kuni deb e'lon qilinishi. O'zbekistonda davlat boshqaruvining yangi, zamonaviy va samarali tizimining shakllanishi va rivojlanib borishi. O'zbekiston mustaqilligi huquqiy asoslarining yaratilishi. Konstitusianing qabul qilinishi. O'zbekistonda huquqiy demokratii va fuqarolik jamiyatini barpo etishda mamlakatni modernizasiyalashda amalga oshirilayotgan jarayonlar mohiyati. Milliy davlat tizimining barpo qilinishi va boshqaruvda yangi, samarali usullarning qaror topishi. Davlat hokimiyati va

boshqaruvini demokratlashtirish jarayonida Prezidentlik instituti o'rni va roli. Mustaqillik yillarda Qoraqalpog'iston Respublikasi davlatchiligi taraqqiyoti.

Qo'llaniladigan ta'lif texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lif. Bingo, blis, ajurali arra, nilufar guli, menuy, algoritm, munozara, o'z-o'zini nazorat. "Aqliy hujum", "Klaster", "Bumerang", "Rezyume", "Blis-o'yin", FSMU, "Agar men...", "Muammo", 3x4, "Loyiha", "Labirint", "Charxpakalak", 3 ta B, "Qora quti", "Insert", "Burchaklar", "5-si ortiqcha", "Kalit so'zlar", "Skrabey", "Sinkveyn"

Adabiyotlar:A1; A2; A3; A4; A5; A6; A7; A8; A9; A10; A11; A12; A13; A14; A15; A16; A17; A18; A19; A22; A23; A24; A25; A26; A27; A28; A29; Q1; Q2; Q3; Q4; Q5; Q6; Q7

Seminar mashg'uloti mavzulari

Nº	Mavzu	Soat
Arxeologiya 2-kurs 1-semestr		
1.	"Davlatchilik" tushunchasi . Davlatning kelib chiqishi to'g'risidagi nazariyalar	2
2.	Boshqaruv asoslarining shakllanishi va davlatlarning tashkil topishi	2
3.	O'zbekistonda qadimgi davlatchilikning turlari va boshqaruv shakli	2
4.	O'zbekiston hududida rivoj topgan ilk shahar-davlatlar: boshqaruv tartibi va davlat tuzimi	2
5.	Ahamoniylar, Aleksandr Makedonskiy va yunon-baqtriya davlatlari va ularning boshqaruv asoslari	2
6.	Qang', Davon davlatlari. Hududi va boshqaruv tizimi	2
7.	Kushon davlati (podsholigi). Hududi va boshqaruv tizimi	2
8.	Xioniylar va Kidarriylar davlati	2
9.	Eftaliylar davlatida ijtimoiy-iqtisodiy tuzumi	2
10.	Turk xoqonligi va uning ma'muriy tuzulishi va boshqaruv tartibi	2
11.	Ilk o'rta asrlarda Markaziy Osiyoda mahalliy hokimliklar: Sug'd, Xorazm, Toxariston, Choch, Eloq	2
12.	Arablarning O'rta Osiyon iстило etishi va ularning Movaraunnahrdagi boshqaruvi: ijtimoiy-siyosiy jarayonlar	2
13.	Somoniylar davlati: ijtimoiy-siyosiy jarayonlar, davlat boshqaruv tartibi, huquqiy munosabatlar	2
14.	Qoraxoniylar davlat: ma'muriy tuzilishi, hududi, davlat boshqaruv tartiblari	2
15.	G'aznaviylar va Saljuqiylarning davlat boshqaruv tizimi	2
16.	Xorazmshoh-anushteginiylar davlatining ma'muriy tuzilishi, boshqaruv tartiblari	2
17.	Chig'atoy ulusi-ma'muriy tuzulishi va boshqaruv tartiblari	2
Jami:		34
Arxeologiya 2-kurs 2-semestr		
1.	Amir Temurning siyosiy hokimiyatni qo'lga olishi va markazlashgai davlat asoslarining yaratilishi.	2
2.	Amir Temur davlat boshqaruvi tizimi	2

3.	Shayboniyalar davrida Buxoro xonligining boshqaruv tuzumi: markaziy va mahalliy boshqaruvi	2
4.	Shayboniyalar davrida buxoro xonligida sud ishlari va shariat qonunlari	2
5.	Ashtarxoniyalar davlati tizimi va boshqaruv tartiblari	2
6.	Buxoro xonligida din peshvolari va Jo'ybor xojalarining mavqyei	2
7.	Mang'itlar sulolasi hukmronligi davrida davlat boshqarushi va ma'muriy tizimi	2
8.	Xiva va Qo'qon xonliklarining markaziy hamda mahalliy boshqaruv tartiblari	2
9.	Buxoro, Xiva va Qo'qon xonliklarida saroy unvonlari va mansablari	2
10.	Turkiston o'lkasida harbiy-ma'muriy hokimiyat tizimining yuzaga kelishi	2
11.	Turkiston general-gubernatorligida hokimiyat tuzumi va uning funksiyalari	2
12.	Mustamlaka boshqaruv tizimining takomillashtirilishi	2
13.	O'zbekiston SSRning tashkil topishi va boshqaruvning ma'muriy-buyruqbozlik tizimi	2
14.	O'zbekistonda davlat boshqaruvining yangi tizimining shakllanishi va rivojlanib borishi.	2
15.	Mustaqillik yillarda Qoraqalpog'iston Respublikasi davlatchiligi taraqqiyoti	2
16.	O'zbekistonda parlament islohotlari (1990-1994, 1995-2004, 2005-hozirgi kungacha)	2
17.	"Harakatlar strategiyasi": O'zbekiston boshqaruvidagi islohotlar	2
Jami:		34

Nº	Mavzu	Soat
Tarix fakulteti 3-kurs 1-semestr		
18.	Boshqaruv asoslarining shakllanishi va davlatlarning tashkil topishi.	2
19.	Davlatlarning kelib chiqishi to'g'risidagi nazariyalar	2
20.	Qadimgi davlatchilik turlari va boshqaruv shakli	2
21.	Yunon-Baqtriya davlat boshqaruv va davlat tuzulishi	2
22.	Dovon va Qang' davlatlari hudududi va boshqaruv tuzumi	2
23.	Kushon davlati boshqaruv tartibi	2
24.	Eftaliylar davrida ijtimoiy-iqtisodiy tuzum	2
25.	Turk xoqonligi: davlat tuzumi va boshqaruv tartibi	2
26.	Arablarining O'rta Osiyon iстило etishi va boshqaruvi	2
27.	Somoniylar davlatining boshqaruv tizimi.	2
28.	Qoraxoniyalar davridagi davlat boshqaruvi.	2
29.	G'aznaviyalar va Saljuqiylarning boshqaruv tartiblari	2
30.	Xorazmshohlar davlatning boshqaruv tizimi.	2
31.	Chig'atoy ulusining boshqaruv tartiblari.	2

	Jami: Tarix fakulteti 3-kurs 2-semestr	28
18.	Amir Temurning siyosiy hokimiyatni qo'lga olishi va markazlashgai davlat asoslarining yaratilishi.	2
19.	Amir Temur davlat boshqaruvi tizimi	2
20.	Amir Temurning harbiy islohoti.	2
21.	Ulug'bek davrida Movaraunnahr	2
22.	Shayboniyalar davrida Buxoro xonligining boshqaruv tuzumi: markaziy va mahalliy boshqaruvi	2
23.	Abdullaxon 2 davrida Buxoro xonligi	2
24.	Shayboniyalar davrida buxoro xonligida sud ishlari va shariat qonunlari	2
25.	Ashtarkoniylar davlati tizimi va boshqaruv tartiblari	2
26.	Buxoro xonligida din peshvolari va Jo'ybor xojalarining mavqyei	2
27.	Mang'itlar sulolasи hukmronligi davrida davlat boshqaruvi va ma'muriy tizimi	2
28.	Buxoro amirligida saroy unvonlari va mansablar	2
29.	Xiva xonligining markaziy boshqaruv tartiblari	2
30.	Xiva xonligining mahalliy boshqaruv tartiblari	2
31.	Xiva xonligida saroy unvonlari va mansablar	2
32.	Qo'qon xonligining markaziy va mahalliy boshqaruv tartiblari	2
33.	Qo'qon xonligida saroy unvonlari va mansablar	2
34.	Turkiston o'lkasida harbiy-ma'muriy hokimiyat tizimining yuzaga kelishi	2
35.	Turkiston general-gubernatorligida hokimiyat tuzumi va uning funksiyalari	2
36.	Mustamlaka boshqaruv tizimining takomillashtirilishi	2
37.	Mustamlaka davrida Turkistonda polisiya va sud tizimi	2
38.	1917-yil siyosiy jarayonlarida Turkiston	2
39.	Turkiston Muxtoriyati, Turkiston ASSR, BXSR va XXSR	2
40.	O'zbekiston SSRning tashkil topishi va boshqaruvning ma'muriy-buyruqbozlik tizimi	2
41.	O'zbekiston mustaqillikka erishish yo'lida (1989-1991)	2
42.	Mustaqil O'zbekiston davlatining tashkil topishi	2
43.	O'zbekistonda davlat boshqaruvining yangi tizimining shakllanishi va rivojlanib borishi.	2
44.	Davlat hokimiyati va boshqaruvini demokratlashtirish	2
45.	Mustaqillik yillarida Qoraqalpog'iston Respublikasi davlatchiligi taraqqiyoti	2
46.	O'zbekistonda parlament islohotlari (1990-1994, 1995-2004, 2005-hozirgi kungacha)	2
47.	"Harakatlar strategiyasi": O'zbekiston boshqaruvidagi islohotlar	2
	Jami:	60

Nº	Mavzu	Soat
Tarix fakulteti 4-kurs 1-semestr		
1.	Xiva va Qo'qon xonliklarining markaziy hamda mahalliy boshqaruv tartiblari	2
2.	Turkistonda Rossiya imperiyasi mustamlaka boshqaruv tuzumining qaror topishi.	2
3.	O'zbekiston SSRning tashkil topishi va boshqaruvning ma'muriy-buyruqbozlik tizimi	
4.	O'zbekistonda davlat boshqaruvining yangi tizimining shakllanishi va rivojlanib borishi.	2
5.	Mustaqil O'zbekistonda parlament islohotlari (1990-1994, 1995-2004, 2005-hozirgi kungacha)	2
6.	"Harakatlar strategiyasi": O'zbekiston boshqaruvidagi islohotlar	2
Jami:		12

**Mustaqil ishni tashkil etishning
shakli va mazmuni**

"O'zbek davlatchiligi tarixi" fanini o'rganuvchi talabalar auditoriyada olgan nazariy bilimlarini mustahkamlash va fanga doir o'zlarida amaliy ko'nikma hosil qilish uchun mustaqil ta'lim tizimiga asoslanib, kafedra o'qituvchilari rahbarligida, mustaqil ish bajaradilar. Bunda ular qo'shimcha adabiyotlarni o'rganib hamda Internet saytlaridan foydalanib referatlar va ilmiy dokladlar tayyorlaydilar, amaliy mashg'ulot mavzusiga doir uy vazifalarini bajaradilar, ko'rgazmali qurollar va slaydlar tayyorlaydilar.

Talaba mustaqil ishni tayyorlashda muayyan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanishga tavsiya etiladi.

- seminar mashg'ulotlariga tayyorgarlik;
- darslik va o'quv qo'llanmalari bo'yicha fan boblari va mavzularni o'rganish;
- taraqatma materiallar bo'yicha ma'ruzalar qismini o'zlashtirish;
- kompyuter texnologiyalari tizimlari bilan ishlash;
- maxsus adabiyotlar buyicha referat va konseptlar tayyorlash;
- talabaning o'quv-ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarish bilan bog'liq bo'lgan adabiyotlar, monografiya va ilmiy to'plamlarni chuqur o'rganish;
- interaktiv va muammoli o'qitish jarayonida faol qatnashish;
- masofaviy (distansion) ta'limni tashkil etishda qatnashish.

Mustaqil ishga mo'ljallangan mavzular ro'yxati va ularni tayyorlash uchun zarur bulgan adabiyotlar ro'yxati oldindan talabalarga taqdim etiladi. Talabalar, ushbu mavzularga mustaqil tayyorlanib, ularni referat, ma'ruza, slayd prezintasiya, manbalar sharhi kabi shakllarda topshiradilar.

Talabalar mustaqil ta'limining mazmuni va hajmi

Arxeologiya 2-kurs 1-semestr

Nº	Mustaqil ta'lim mavzulari	Berilgan topshiriqlar	Bajarili	soat
-----------	----------------------------------	------------------------------	-----------------	-------------

			sh mudda ti	
1.	“Avesto”ning O’rta Osiyo viloyatlari qadimgi tarixi, ijtimoiy tuzumi, iqtisodiy hayoti va ma’naviy madaniyatini o’rganishdagi muhim ahamiyati.	Adabiyotlardan konspekt qilish. Individual vazifalarni bajarish	1- hafta	4
2.	Ilk davlatlar davridagi iqtisodiy va ijtimoiy tuzum; aholisi va xo’jalik hayoti.	Adabiyotlardan konspekt qilish. Individual vazifalarni bajarish	2- hafta	4
3.	O’rta Osiyo satrapliklarida boshqaruv tizimi (Ahmoniyalar hukmronligi davridagi).	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko’rgazmali qurollar tayyorlash	3- hafta	4
4.	Qang’, Davon davlatlari. Hududi va boshqaruv tizimi	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko’rgazmali qurollar tayyorlash	4- hafta	4
5.	Kushon davlati (podsholigi). Hududi va boshqaruv tizimi	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko’rgazmali qurollar tayyorlash	5- hafta	4
6.	Xioniylar va Kidarriylar davlati	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko’rgazmali qurollar tayyorlash	6- hafta	4
7.	Eftaliylar davlatida ijtimoiy-iqtisodiy tuzumi	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko’rgazmali qurollar tayyorlash	7- hafta	4
8.	Turk xoqonligi va uning ma’muriy tuzulishi va boshqaruv tartibi	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko’rgazmali qurollar tayyorlash	8-hafta	4
9.	Ilk o’rta asrlarda Markaziy Osiyoda mahalliy hokimliklar: Sug’d, Xorazm, Toxariston, Choch, Eloq	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko’rgazmali qurollar tayyorlash	9-hafta	4
10.	Arablarning O’rta Osiyoni istilo etishi va ularning Movaraunnahrdagi boshqaruvi: ijtimoiy-siyosiy jarayonlar	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko’rgazmali qurollar tayyorlash	10- hafta	6
11.	Somoniylar davlati: ijtimoiy-siyosiy jarayonlar, davlat boshqaruv tartibi, huquqiy	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko’rgazmali qurollar tayyorlash	11- hafta	4

	munosabatlar			
12.	Qoraxoniylar davlat: ma'muriy tuzilishi, hududi, davlat boshqaruv tartiblari	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	12-hafta	4
13.	G'aznaviylar va Saljuqiylarning davlat boshqaruv tizimi	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	13-14 hafta	4
14.	Xorazmshoh-anushteginiylar davlatining ma'muriy tuzilishi, boshqaruv tartiblari	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	15-16-hafta	4
15.	Chig'atoy ulusi-ma'muriy tuzulishi va boshqaruv tartiblari	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	17-18 hafta	4
Jami:				62

Arxeologiya 2-kurs 2-semestr

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Berilgan topshiriqlar	Bajarili sh mudda ti	soat
1.	Amir Temurning siyosiy hokimiyatni qo'lga olishi va markazlashgai davlat asoslарining yaratilishi.	Adabiyotlardan konspekt qilish. Individual vazifalarni bajarish	1-hafta	4
2.	Amir Temur davlat boshqaruvi tizimi	Adabiyotlardan konspekt qilish. Individual vazifalarni bajarish	2-hafta	4
3.	Shayboniylar davrida Buxoro xonligining boshqaruv tuzumi: markaziy va mahalliy boshqaruvi	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	3-hafta	4
4.	Shayboniylar davrida buxoro xonligida sud ishlari va shariat qonunlari	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	4-hafta	4
5.	Ashtarkoniylar davlati tizimi va boshqaruv tartiblari	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	5-hafta	4
6.	Buxoro xonligida din peshvolari va Jo'ybor xojalarining mavqyei	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	6-hafta	4
7.	Mang'itlar sulolasi hukmronligi davrida davlat boshqaruvi va ma'muriy tizimi	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali	7-hafta	4

		quollar tayyorlash		
8.	Xiva va Qo'qon xonliklarining markaziy hamda mahalliy boshqaruv tartiblari	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali quollar tayyorlash	8-hafta	4
9.	Buxoro, Xiva va Qo'qon xonliklarida saroy unvonlari va mansablari	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali quollar tayyorlash	9-hafta	4
10.	Turkiston o'lkasida harbiy-ma'muriy hokimiyat tizimining yuzaga kelishi	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali quollar tayyorlash	10-hafta	6
11.	Turkiston general-gubernatorligida hokimiyat tuzumi va uning funksiyalari	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali quollar tayyorlash	11-hafta	4
12.	Mustamlaka boshqaruv tizimining takomillashtirilishi	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali quollar tayyorlash	12-hafta	4
13.	O'zbekiston SSRning tashkil topishi va boshqaruvning ma'muriy-buyruqbozlik tizimi	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali quollar tayyorlash	13-14 hafta	4
14.	O'zbekistonda davlat boshqaruvining yangi tizimining shakllanishi va rivojlanib borishi.	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali quollar tayyorlash	15-hafta	4
15.	Mustaqillik yillarida Qoraqalpog'iston Respublikasi davlatchiligi taraqqiyoti	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali quollar tayyorlash	16-hafta	2
16.	O'zbekistonda parlament islohotlari (1990-1994, 1995-2004, 2005-hozirgi kungacha)	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali quollar tayyorlash	17-hafta	2
17.	"Harakatlar strategiyasi": O'zbekiston boshqaruvidagi islohotlar	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali quollar tayyorlash	18 hafta	2
Jami:				62

Tarix 3-kurs 1-semestr

No	Mustaqil ta'lim mavzulari	Berilgan topshiriqlar	Bajarili sh mudda ti	soat
1.	"Avesto"ning O'rta Osiyo viloyatlari qadimgi tarixi, ijtimoiy tuzumi, iqtisodiy hayoti va ma'naviy madaniyatini o'rGANISHdagi muhim ahamiyati.	Adabiyotlardan konspekt qilish. Individual vazifalarni bajarish	1-hafta	2

2.	Ilk davlatlar davridagi iqtisodiy va ijtimoiy tuzum; aholisi va xo'jalik hayoti.	Adabiyotlardan konspekt qilish. Individual vazifalarni bajarish	2-hafta	2
3.	O'rta Osiyo satrapliklarida boshqaruv tizimi (Ahmoniyalar hukmronligi davridagi).	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	3-hafta	2
4.	Qang', Davon davlatlari. Hududi va boshqaruv tizimi	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	4-hafta	2
5.	Kushon davlati (podsholigi). Hududi va boshqaruv tizimi	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	5-hafta	2
6.	Xioniyalar va Kidarriyalar davlati	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	6-hafta	2
7.	Eftaliylar davlatida ijtimoiy-iqtisodiy tuzumi	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	7-hafta	2
8.	Turk xoqonligi va uning ma'muriy tuzulishi va boshqaruv tartibi	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	8-hafta	2
9.	Ilk o'rta asrlarda Markaziy Osiyoda mahalliy hokimliklar: Sug'd, Xorazm, Toxariston, Choch, Eloq	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	9-hafta	4
10.	Arablarning O'rta Osiyoni istilo etishi va ularning Movaraunnahrdagi boshqaruvi: ijtimoiy-siyosiy jarayonlar	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	10-hafta	2
11.	Somoniylar davlati: ijtimoiy-siyosiy jarayonlar, davlat boshqaruv tartibi, huquqiy	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali	11-hafta	2

	munosabatlar	qurollar tayyorlash		
12.	Qoraxoniylar davlat: ma'muriy tuzilishi, hududi, davlat boshqaruv tartiblari	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	12-hafta	4
13.	G'aznaviylar va Saljuqiylarning davlat boshqaruv tizimi	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	13-14 hafta	2
14.	Xorazmshoh-anushteginiylar davlatining ma'muriy tuzilishi, boshqaruv tartiblari	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	15-16-hafta	4
15.	Chig'atoy ulusi-ma'muriy tuzilishi va boshqaruv tartiblari	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	17-18 hafta	2
Jami:				36

Arxeologiya 2-kurs 2-semestr

Nº	Mustaqil ta'lif mavzulari	Berilgan topshiriqlar	Bajarili sh muddati	soat
1.	Amir Temurning siyosiy hokimiyatni qo'lga olishi va markazlashgai davlat asoslарining yaratilishi.	Adabiyotlardan konspekt qilish. Individual vazifalarni bajarish	1-hafta	4
2.	Amir Temur davlat boshqaruvi tizimi	Adabiyotlardan konspekt qilish. Individual vazifalarni bajarish	2-hafta	4
3.	Shayboniylar davrida Buxoro xonligining boshqaruv tuzumi: markaziy va mahalliy boshqaruvi	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	3-hafta	4
4.	Shayboniylar davrida buxoro xonligida sud ishlari va shariat qonunlari	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	4-hafta	4
5.	Ashtarxoniyalar davlati tizimi va boshqaruv tartiblari	Adabiyotlardan	5-	4

		konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	hafta	
6.	Buxoro xonligida din peshvolari va Jo'ybor xojalarining mavqyei	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	6-hafta	4
7.	Mang'itlar sulolasi hukmonligi davrida davlat boshqaruvi va ma'muriy tizimi	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	7-hafta	6
8.	Xiva va Qo'qon xonliklarining markaziy hamda mahalliy boshqaruv tartiblari	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	8-hafta	4
9.	Buxoro, Xiva va Qo'qon xonliklarida saroy unvonlari va mansablari	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	9-hafta	4
10.	Turkiston o'lkasida harbiy-ma'muriy hokimiyat tizimining yuzaga kelishi	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	10-hafta	6
11.	Turkiston general-gubernatorligida hokimiyat tuzumi va uning funksiyalari	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	11-hafta	4
12.	Mustamlaka boshqaruv tizimining takomillashtirilishi	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	12-hafta	4
13.	O'zbekiston SSRning tashkil topishi va boshqaruvning ma'muriy-buyruqbozlik tizimi	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	13-14 hafta	6
14.	O'zbekistonda davlat boshqaruvining yangi tizimining shakllanishi va rivojlanib borishi.	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	15-hafta	4
15.	Mustaqillik yillarda Qoraqalpog'iston Respublikasi	Adabiyotlardan konspekt	16-hafta	4

	davlatchiligi taraqqiyoti	qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash		
16.	O'zbekistonda parlament islohotlari (1990-1994, 1995-2004, 2005-hozirgi kungacha)	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	17-hafta	4
17.	"Harakatlar strategiyasi": O'zbekiston boshqaruvidagi islohotlar	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	18 hafta	4
	Jami:			72

Dasturning informasion uslubiy ta'minoti

Mazkur fanni o'qitish jarayonida ta'limning zamonaviy metodlari, pedagogik va axborot-kommunikasiya texnologiyalarini qo'llash nazarda tutilgan:

Zamonaviy interfaol metodlari, Bingo, blis, ajurali arra, nilufar guli, menuy, algoritm, munozara, o'z-o'zini nazorat. "Aqliy hujum", "Klaster", "Bumerang", "Rezyume", "Blis-o'yin", FSMU, "Agar men...", "Muammo", 3x4, "Loyiha", "Labirint", "Charxpalak", 3 ta B, "Qora qutii", "Insert", "Burchaklar", "5-si ortiqcha", "Kalit so'zlar", "Skrabey", "Sinkveyn" (Internet resurslari, slaydlar), ko'rgazmali vositalar (xaritalar, jadvalar, sxemalar va bosh.) pedagogik texnologiyalarini kullash nazarda tutiladi.

"O'zbek davlatchiligi tarixi" fanidan talabalar bilimini reyting tizimi asosida baholash mezoni.

Arxeologiya 2-kurslar uchun

Bilimlarni baholash usullari, mezonlari va tartibi	
Baholash usullari	Testlar, yozma ishlari, og'zaki so'rov, prezентasiyalar va h.z.
Fan bo'yicha talabalar bilimini nazorat qilish va baholash	<p style="text-align: center;">Nazorat shakllari</p> <p>Talabalar bilimini nazorat qilish oraliq va yakuniy baholashlar shaklida tashkil etiladi. Barcha baholashlar "5" ballik tizimda o'tkaziladi.</p> <p>Tegishli fan bo'yicha auditoriya soatlari yig'indisi 34 soatdan 68 soatgacha bo'lsa bitta, 69 soat va undan ortiq bo'lsa ikkita oraliq baholash o'tkazish belgilangan. Ushbu baholashlarning har biridan olingan baholarning o'rtachasi oraliq nazoratlarning umumiy natijasi hisoblanadi.</p> <p>Oraliq baholashlar fan xususiyatidan kelib chiqqan holda so'rovlari, og'zaki savol-javob, nazorat ishlari, yozma ish, test sinovlari yoki boshqa ko'rinishda o'tkazilishi mumkin. Bunda talabaning darsdagi faolligi, uy bazifalarini bajarishi, mustaqil ta'lim mavzularini o'zlashtirishi hisobga olinadi.</p> <p>Laboratoriyalari mavjud fanlardan talaba laboratoriya ishlari topshirib ijodiy baho olgandagina yakuniy</p>

	<p>baholashga qo'yiladi.</p> <p>Kurs ishlari mavjud fanlardan talaba kurs ishini yakuniy nazoratga qadar topshirishi shart, aks holda yakuniy nazoratga qo'yilmaydi.</p> <p>Yozma ish yoki test shaklidagi sinovlar fakultet dekani tomonidan tasdiqlanadigan jadval asosida darsdan tashqari paytlarda, boshqa ko'rinishdagi sinovlar esa amaliy mashg'ulot darslari paytida o'tkaziladi.</p> <p>Talaba oraliq nazoratdan ijobiy (5 (a'lo), 4 (yaxshi) va 3 (qoniqarli)) baho bilan baholansa yakuniy nazoratga qo'yiladi. Talaba oraliq nazoratdan 2 (qoniqarsiz) baho olsa yoki oraliq nazoratni topshirmasa yakuniy nazoratga qo'yilmaydi.</p> <p>Talabaning fan bo'yicha bahosi yakuniy nazoratda olgan baho bo'yicha aniqlanadi.</p> <p>Yakuniy nazorat o'quv ishlari prorektori yoki o'quv – uslubiy boshqarma boshlig'i tomonidan tasdiqlagan jadval asosida yozma ish yoki test ko'rinishida o'tkaziladi.</p> <p>Takroriy baholashlar “OTM talabalari bilimini hazorat qilish va baholash tartibi to'g'risidagi nizom” talablari asosida tashkil etiladi.</p>
Baho	Fan bo'yicha talabalar bilimini baholash mezoni
5 (a'lo)	Talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda;
4 (yaxshi)	Talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda;
3 (qoniqarli)	Talaba olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda;
2 (qoniqarsiz)	Talaba fan dasturini o'zlashtirmagan, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunmaydi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega emas deb topilganda;

“O'zbek davlatchiligi tarixi” fanidan talabalar bilimini reyting tizimi asosida baholash mezoni.

3-4-kursslard uchun

“O'zbek davlatchiligi tarixi” fani bo'yicha reyting jadvallari, nazorat turi, shakli, soni hamda har bir nazoratga ajratilgan maksimal ball, shuningdek joriy va

oraliq nazoratlarining saralash ballari haqidagi ma'lumotlar fan bo'yicha birinchi mashg'ulotda talabalarga e'lon qilinadi.

Fan buyicha talabalarining bilim saviyasi va o'zlashtirish darajasining Davlat ta'lim standartlariga muvofiqligini ta'minlash uchun quyidagi nazorat turlari o'tkaziladi:

- **joriy nazorat (JN)** - talabaning fan mavzulari bo'yicha bilim va amaliy ko'nikma darajasini aniqlash va baholash usuli. Joriy nazorat fanning xususiyatidan kelib chiqqan holda amaliy mashg'ulotlarda og'zaki so'rov, test o'tkazish, suhbat, nazorat ishi, kollevkium, uy vazifalarini tekshirish va shu kabi boshqa shakllarda o'tkazilishi mumkin;

- **oraliq nazorat (ON)** - semestr davomida o'quv dasturining tegishli (fanlarning bir necha mavzularini o'z ichiga olgan) bo'limi tugallangandan keyin talabaning nazariy bilim va amaliy ko'nikma darajasini aniqlash va baholash usuli. Oraliq nazorat bir semestrda ikki marta o'tkaziladi va shakli (yozma, og'zaki, test va hokazo) o'quv faniga ajratilgan umumiy soatlar xajmidan kelib chiqqan holda belgilanadi;

- **yakuniy nazorat (YaN)** - semestr yakunida muayyan fan bo'yicha nazariy bilim va amaliy ko'nikmalarni talabalar tomonidan o'zlashtirish darajasini baholash usuli. Yakuniy nazorat asosan tayanch tushuncha va iboralarga asoslangan "Yozma ish" shaklida o'tkaziladi.

ON o'tkazish jarayoni kafedra mudiri tomonidan tuzilgan komissiya ishtirokida muntazam ravishda o'rganib boriladi va uni o'tkazish tartiblari buzilgan hollarda, **ON** natijalari bekor qilinishi mumkin. Bunday hollarda **ON** qayta o'tkaziladi.

Oliy ta'lim muassasasi rahbarining buyrug'i bilan ichki nazorat va monitoring bo'limi rahbarligida tuzilgan komissiya ishtirokida **YaN** ni o'tkazish jarayoni muntazam ravishda o'rganib boriladi va uni o'tkazish tartiblari buzilgan hollarda, **YaN** natijalari bekor qilinishi mumkin. Bunday hollarda **YaN** qayta o'tkaziladi.

Talabaning bilim saviyasi, ko'nikma va malakalarini nazorat qilishning reyting tizimi asosida talabaning fan bo'yicha uzlashtirish darajasi ballar orqali ifodalanadi.

"O'zbek davlatchiligi tarixi" fani bo'yicha talabalarining semestr davomidagi o'zlashtirish kursatkichi 100 ballik tizimda baholanadi.

Ushbu 100 ball baholash turlari bo'yicha quyidagicha taqsimlanadi: YaN.-30 ball, qolgan 70 ball esa J.N.-35 ball va O.N.-35 ball qilib taqsimlanadi.

Ball	Baho	Talabaning bilim darajasi
86-100	A'lo	Xulosa va qaror qabul qilish. Ijodiy fikrlay olish. Mustaqil mushohada yurita olish. Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish. Mohiyatini tushuntirish. Bilish, aytib berish. Tasavvurga ega bo'lish.
71-85	Yaxshi	Mustaqil mushohada qilish. Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish. Mohiyatini tushuntirish. Bilish, aytib

		berish. Tasavvurga ega bo'lish.
55-70	Qoniqarli	Mohiyatini tushuntirish. Bilish, aytib berish Tasavvurga ega bo'lish.
0-54	Qoniqarsiz	Aniq tasavvurga ega bo'lmaslik. Bilmalaslik.
		<ul style="list-style-type: none"> • Fan bo'yicha saralash bali 55 ballni tashkil etadi. Talabaning saralash balidan past bo'lgan o'zlashtirishi reyting daftarchasida qayd etilmaydi. • Talabalarning o'quv fani bo'yicha mustaqil ishi joriy, oraliq va yakuniy nazoratlar jarayonida tegishli topshiriqlarni bajarishi va unga ajratilgan ballardan kelib chiqqan holda baholanadi. • Talabaning fan bo'yicha reytingi quyidagicha aniqlanadi: bu $R = \frac{V.O'}{100}$ yerda: V- semestrda fanga ajratilgan umumiy o'quv yuklamasi (soatlarda); O' -fan buyicha uzlashtirish darajasi (ballarda). • Fan bo'yicha joriy va oraliq nazoratlarga ajratilgan umumiy ballning 55foizi saralash ball hisoblanib, ushbu foizdan kam ball to'plagan talaba yakuniy nazoratga kiritilmaydi. • Joriy JN va oraliq ON turlari buyicha 55 ball va undan yuqori balni to'plagan talaba fanni o'zlashtirgan deb hisoblanadi va ushbu fan bo'yicha yakuniy nazoratga kirmasligiga yo'l qo'yildi. • Talabaning semestr davomida fan bo'yicha to'plagan umumiy bali har bir nazorat turidan belgilangan qoidalarga muvofiq to'plagan ballari yig'indisiga teng. • ON va YaN turlari kalendar tematik rejaga muvofiq dekanat tomonidan tuzilgan reyting nazorat jadvallari asosida o'tkaziladi. YaN semestrning oxirgi 2 haftasi mobaynida o'tkaziladi. • JN va ON nazoratlarda saralash balidan kam ball to'plagan va uzrli sabablarga ko'ra nazoratlarda qatnasha olmagan talabaga qayta topshirish uchun, navbatdagi shu nazorat turigacha, so'nggi joriy va oraliq nazoratlar uchun esa yakuniy nazoratgacha bo'lgan muddat beriladi. • Talabaning semestrda JN va ON turlari bo'yicha to'plagan ballari ushbu nazorat turlari umumiy balining 55 foizidan kam bo'lsa yoki semestr yakuniy joriy, oraliq va yakuniy nazorat turlari bo'yicha to'plagan ballari yig'indisi 55 baldan kam bo'lsa, u akademik qarzdor deb hisoblanadi. • Talaba nazorat natijalaridan norozi bo'lsa, fan bo'yicha nazorat turi natijalari e'lon qilingan vaqtdan boshlab bir kun mobaynida fakultet dekaniga ariza bilan murojaat etishi mumkin. Bunday holda fakultet dekanining taqdimnomasiga ko'ra rektor buyrug'i bilan 3 (uch) a'zodan kam bo'limgan tarkibda apellyasiya komissiyasi tashkil etiladi. • Apellyasiya komissiyasi talabalarning arizalarini ko'rib chiqib, shu kunning o'zida xulosasini bildiradi. • Baholashning o'rnatilgan talablar asosida belgilangan muddatlarda o'tkazilishi hamda rasmiylashtirilishi fakultet dekani, kafedra muduri, o'quv-uslubiy boshqarma hamda ichki nazorat va monitoring bo'limi tomonidan nazorat kilinadi.

Talabalar ON dan to'playdigan ballarning namunaviy mezonlari

3-kurslar uchun

№	Ko'rsatkichlar	ON ballari		
		maks	1-ON	2-ON
1.	Darslarga qatnashganlik darajasi. Ma'ruza darslaridagi faolligi, konspekt daftalarining yuritilishi va to'liqligi.	15	0-7	0-8
2.	Talabalarning mustaqil ta'lif topshiriqlarini o'z vaqtida va sifatli bajarishi va o'zlashtirish.	10	0-5	0-5
3.	Og'zaki savol-javoblar, kolokvium va boshqa nazorat turlari natijalari bo'yicha	10	0-5	0-5
4.	Jami ON ballari	35	0-17	0-18

Talabalar JN dan to'playdigan ballarning namunaviy mezonlari

3-kurslar uchun

№	Ko'rsatkichlar	JN ballari		
		maks	1-JN	2-JN
1.	Darslarga qatnashganlik darajasi. Ma'ruza darslaridagi faolligi, konspekt daftalarining yuritilishi va to'liqligi.	15	0-7	0-8
2.	Talabalarning mustaqil ta'lif topshiriqlarini o'z vaqtida va sifatli bajarishi va o'zlashtirish.	10	0-5	0-5
3.	Og'zaki savol-javoblar, kolokvium va boshqa nazorat turlari natijalari bo'yicha	10	0-5	0-5
4.	Jami JN ballari	35	0-17	0-18

Yakuniy nazorat “Yozma ish” shaklida belgilangan bo'lsa, u holda yakuniy nazorat 30 ballik “Yozma ish” variantlari asosida o'tkaziladi.

Agar yakuniy nazorat markazlashgan test asosida tashkil etilgan bo'lib fan bo'yicha yakuniy nazorat “Yozma ish” shaklida belgilangan bo'lsa, u holda yakuniy nazorat quyidagi jadval asosida amalga oshiriladi

№	Ko'rsatkichlar	YaN ballari	
		maks	O'zgarish oralig'i
1.	1-savol	6	0-6
2.	2- savol	6	0-6
3.	3- savol	6	0-6
4.	4-savol	6	0-6
5.	5-savol	6	0-6
	Jami	30	0-30

Yakuniy nazoratda “Yozma ish”larni baholash mezoni

Yakuniy nazorat “Yozma ish” shaklida amalga oshirilganda, sinov ko'p variantli usulda utkaziladi. Har bir variant 5 ta nazariy savollardan iborat. Nazariy

savollar fan bo'yicha tayanch so'z va iboralar asosida tuzilgan bo'lib, fanning barcha mavzularini oz ichiga qamrab olgan.

Har bir nazariy savolga yozilgan javoblar bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichi 0-2 ball oralig'ida baholanadi.

Yozma sinov bo'yicha umumiy o'zlashtirish ko'rsatkichini aniqlash uchun variantda berilgan savollarning har biri uchun yozilgan javoblarga qo'yilgan o'zlashtirish ballari qo'shiladi va yig'indi talabaning yakuniy nazorat bo'yicha o'zlashtirish bali hisoblanadi.

Фойдаланиладиган адабиётлар рўйхати:

Раҳбарий адабиётлар:

1. Каримов И.А. Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: Хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари. - Т.: Ўзбекистон, 1997.
2. Каримов И.А. Тарихий хотира сизкелажакийўқ. – Т.: Шарқ, 1998.
3. Каримов И.А. «Биз танлаган йўл-демократик тараққиёт ва маърифий дунё билан ҳамкорлик йўли» II чақириқ Олий Мажлисининг XI сессиясидаги нутқи 2003 й. 24-25 апрел “Халқ сўзи” 2003й. 25 апрел.
4. Каримов И.А. Юксак маънавият-енгилмас куч. - Т.: Маънавият, 2008.
5. Каримов И.А. Жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози, Ўзбекистон шароитида уни бартараф этишнинг йўллари ва чоралари. - Т.: Ўзбекистон, 2009.
6. Каримов И.А. Асосий вазифамиз – ватанимиз тараққиёти ва халқимиз фаровонлигини янада юксалтириш. - Т.: Ўзбекистон, 2010.
7. Каримов И.А. Биз бағри кенг ва ҳамдард халқмиз. “Андижон нашриёт матбаа” Масъулияти чекланган жамият. 2010.
8. Каримов И.А. Мамлакатимизда демократик ислоҳатларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш коцепцияси. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маърузаси. // Ўзбекистон овози. – Т., 2010. – № 132 (31 252).
9. Каримов И.А. Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида. - Т.: Ўзбекистон. 2011.
10. Каримов И.А. Тарихий хотира ва инсон омили – буюк келажагимиз гаровидир. – Тошкент, 2012.
11. Ш.Мирзиёев. Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. Тошкент - «Ўзбекистон» - 2016
12. Ш.Мирзиев. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик -ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қоидаси бўлиши керак. Тошкент - «Ўзбекистон» - 2017
13. Ш.Мирзиёев. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш-юрга тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг 24 йиллигига бағишиланган

тантанали маросимдаги маърузаси. 2016 йил 7-декабрь. Тошкент “Ўзбекистон”-2017

14. Ш.Мирзиёев. Буюк келажагимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қурамиз. Т.2017

Асосий адабиётлар:

1. Азамат Зиё. Ўзбек давлатчилиги тарихи: (Энг қадимги даврдан Россия босқинига қадар). Т.: Шарқ. 2000.
2. Сагдуллаев ва бошқалар. Ўзбекистон тарихи: давлат ва жамият тараққиёти. Т., 2000.
3. Сагдуллаев А.С., Мавлонов Ў. Ўзбекистонда давлат бошқаруви тарихи. - Т., 2006.
4. Ртвеладзе Э.В. История государственности Узбекистана. – Т.: Узбекистан. 2009.
5. Эшов Б.Ж. Ўзбекистон давлатчилиги тарихи. (ўкув қўлланма). – Т.: Маърифат, 2009.

Қўшимча адабиётлар

1. Абдураззок Самарқандий. Матла ус-саъдайн ва мажмуа ул баҳрайн. Т.: Фан, 2008.
2. Абдурахмон Толе. Абулфайзхон тарихи. - Т.: Фан, 1959.
3. Абдухолик Абдурасул ўғли. Чин ва Мочин. – Т.: Фан, 2006.
4. Абу Али Ибн Сино. Дониш-наме. Книга знаний. - Душанбе, 1957.
5. Абу Бақр ибн Жафар Наршахий. Бухоро тарихи. - Т.: Камалак, 1995.
6. Абу Джafар Мухаммад ат-Табарий. История ат-Табарий Т.: Фан, 1987.
7. Абу Наср Фаробий. Фозил одамлар шаҳри. - Т., 1993.
8. Абу Райхон Беруний қадимги халқлардан қолган ёдгорликлар. Танланма асарлар I жилд. - Т.: Фан, 1968.
9. Абулғози. Шажараи турк. - Т.: Чўлпон, 1990.
10. Авесто / Аскар Махкам таржимаси. – Т.: Шарқ, 2001. – 383 б.
11. Али Кушчи. Астрономический трактат. Самаркан. 1970.
12. Аскаров А. Энг қадимги шаҳар. - Т., 2001.
13. Ахмедов Б.А. Ўзбекистоннинг атоқли тарихшунос олимлари. - Т., 2003.
14. Ахмедов Б.А. Ўзбек улуси. - Т.: Мерос, 1991.
15. Бунёдов З.М. Ануштегин-Хоразмшоҳлар давлати. -Т., 1998.
16. Бўриев О. Хоразмшоҳлар-Темурийлар. - Т., 1999.
17. Гаспиринский И. Ҳаёт ва мамот масаласи. –Тошкент, Маънавият. 2006.
18. Геродот. История. В девятии книгах / Пер. с греческого и коммент. Г.А. Стратановского. – М.: ОЛМА-ПРЕСС Инвест, 2004. – 639 с.
19. Гиясиддин Али. Дневник похода Темура в Индию. -М. 1958.
20. Горненский И. Тайны империи Чингизхана. -М.; 2004.
21. Жабборов И. Буюк Хоразмшоҳлар давлати.- Т., 1999.
22. Жабборов И. Ўзбеклар. – Т.: Шарқ. 2008.
23. Захириддин Муҳаммад Бобур. Бобурнома. Т., 1964.
24. Зиёев X.З. Буюк Амир Темур салтанати ва унинг тақдири. – Т.: Маънавият. 2008.

25. Ибн ал-Асир. Ал-Комил фи-т-аърих. – Т.: Ўзбекистон. 2006.
26. Ибн Арабшоҳ. «Амир Темур тарихи». -Т.: Мехнат 1992.
27. Имом ал-Бухорий ҳаёти. - Т., 1998.
28. История Узбекистана. – Т.: Фан, 2012.
29. Квінт Курцій Руф. История Александра Македонского. - М., 1963.
30. Қуръони Карим. Т.: Ёзувчи, 1992.
31. Люсен Кэрэн. Амир Темур салтанати. - Т., 1999.
32. Махмуд Кошғарий. Девони лўғоти турк. 1-3 жиллар. -Т.: Фан 1960-1963.
33. Марғининой. Ал-Хидоя. - Т., 2001.
34. Мирзо Улугбек. Тўрт улус тарихи. - Т., 1994.
35. Мурад Аджи. Европа, Тюрки, Великая степь. – М.: АСТ, 2004. – 480 с.
36. Муҳаммаджонов А. Темур ва темурийлар салтанати. -Т.: 1994.
37. Муҳаммадиёр ибн Араб Қатаған. Мусаххир ал-бидод. / Форс тилидан таржима, изоҳлар муаллифлари И. Бекжонов, Д. Сангирова. – Тошкент, Янги аср авлоди. 2009.
38. Пардаев А. Давлат ва давлатчилик ғояси. – Т.: Фан, 2007.
39. Ртвеладзе Э.В. Цивилизации, государства, культуры Центральной Азии. - Т., 2005.
40. Ртвеладзе Э.В., Сайдов А.Х., Абдуллаев Е.В. Қадимги Ўзбекистон цивилизацияси: давлатчилик ва ҳуқуқ тарихидан лавҳалар. - Т., 2001.
41. Сагдуллаев А.С. Поход Александра Македонского в Согдиану. –Т., 2007.
42. Самарқанд шаҳрининг умумбашарий маданий тараққиёт тарихида тутган ўрни. Самарқанд шаҳрининг 2750 йиллик юбелейига бағишлиланган халқаро илмий симпозиум материаллари. - Самарқанд-Тошкент, 2007.
43. Сулейманов Р.Х. Древний Нахшаб. - Т., 2000.
44. Таджад-Дин ас-Салмани. Тарихнаме. - Баку, 1991.
45. Темур тузуклари. -Т., 1991, 1996.
46. ҲикматовФ.Ҳ., Шожалилов Ш.Ж., Айтбоев Д.П. Аҳмад Фарғоний сув илми ёхуд “Миқёс ан-Нил” таърифи. - Т., 2000.
47. Ҳофиз Таниш Бухорий. Абдулланома. I-II жилд. - Т.: Шарқ, 1999-2000.
48. Эшов Б. Қадимги Ўрта Осиё шаҳарлари тарихи. - Т., 2005.
49. Юсуф Хос Хожиб. Қутадғу билиг. -Т.: Юлдузча, 1990.

Электрон ресурслар:

www.ziyonet.uz.
www.edu.uz.
www.google.uz.
www.fvat.uz.
www.turklib.uz.
www.mirknig.ru.

«Tasdiqlayman»
Fakul'tet dekani

«____» 2019 y

Samarqand Davlat Univytersiteti Tarix fakul'teti “O'zbekiston tarixi”
kafedrasи

«O'zbekiston davlatchiligi tarixi» fanidan 2019-2020 o'quv yillari uchun
ma'ruza mashg'ulotlar bo'yicha
KALENDAR ISH REJA

Nº	Mavzu	Soat	O'tkazish sanasi	Ijro belgisi	Izoh
Arxeologiya 2-kurs 1-semestr					
1	Kirish. Fanning maqsadi va vazifalari	2			
2	“Davlatchilik” tushunchasi va uning kelib chiqishi				
2.1	“Davlatchilik” tushunchasi . Davlatning kelib chiqishi to'g'risidagi nazariyalar	2			
3	Boshqaruv asoslarining shakllanishi va davlatlarning tashkil topishi	2			
4	O'zbekistonda qadimgi davlatchilikning turlari va boshqaruv shakli				
4.1	O'zbekiston hududida rivoj topgan ilk shahar-davlatlar: boshqaruv tartibi va davlat tuzimi	2			
4.2	Ahamoniylar, Aleksandr Makedonskiy va yunon-baqtriya davlatlari va ularning boshqaruv asoslari	2			
4.3	Qang', Davon davlatlari. Hududi va boshqaruv tizimi	2			
4.4	Kushon davlati (podsholigi). Hududi va boshqaruv tizimi	2			
5	Ilk o'rta asrlarda davlatchilik va boshqaruv (V-VIII asr o'rtalarigacha)				
5.1	Xioniylar va kidarriyylar davlati	2			
5.2	Eftaliylar davlatida ijtimoiy-iqtisodiy tuzumi	2			
5.3.	Turk xoqonligi va uning ma'muriy tuzulishi va boshqaruv tartibi	2			
5.4	Ilk o'rta asrlarda Markaziy Osiyoda mahalliy hokimliklar: Sug'd, Xorazm,	2			

	Toxariston, Choch, Eloq				
6	Rivojlangan o'rta asrlar davlatchiligi va boshqaruvi				
6.1	Arablarning O'rta Osiyonni istilo etishi va ularning Movaraunnahrdagi boshqaruvi: ijtimoiy-siyosiy jarayonlar	2			
6.2	Somoniylar davlati: ijtimoiy-siyosiy jarayonlar, davlat boshqaruv tartibi, huquqiy munosabatlar	2			
6.3	Qoraxoniylar davlat: ma'muriy tuzilishi, hududi, davlat boshqaruv tartiblari	2			
5.4	G'aznaviylar va Saljuqiyarlarning davlat boshqaruv tizimi	2			
5.5	Xorazmshoh-anushteginiylar davlatining ma'muriy tuzilishi, boshqaruv tartiblari	2			
5.6	Chig'atoy ulusi-ma'muriy tuzulishi va boshqaruv tartiblari	2			
	Jami:	34			

**Tasdiqlayman»
Fakul'tet dekani**

«____» 2019 y

**Samarqand Davlat Univytersiteti Tarix fakul'teti "O'zbekiston tarixi"
kafedrasи**

**«O'zbekiston davlatchiligi tarixi» fanidan 2019-2020 o'quv yillari uchun
ma'ruza mashg'ulotlar bo'yicha
KALENDAR ISH REJA**

Nº	Mavzu	Soat	O'tkazish sanasi	Ijro belgisi	Izoh
Arxeologiya 2-kurs 2-semestr					
6	Amir Temur va temuriylar davrida Movarounnahr va Xurosonda davlatchilik rivoji				
6.1	Amir Temurning siyosiy hokimiyatni qo'lga olishi va markazlashgai davlat asoslarining yaratilishi.	2			
6.2	Amir Temur va temuriylar davri davlat boshqaruvidagi islohotlar	2			
6.2	Amir Temurning harbiy islohoti.	2			
7	So'nggi o'rta asrlarda o'zbek xonliklari: ma'muriy tuzilishi va davlat boshqaruvi				
7.1	Shayboniylar davrida Buxoro xonligining boshqaruv tuzumi: markaziy va mahalliy boshqaruvi	2			
7.2	Ashtarxoniyalar davlati tizimi va boshqaruv tartiblari	2			
7.3	Mang'itlar sulolasи hukmronligi davrida davlat boshqaruvi va ma'muriy tizimi	2			
7.4	Xiva xonligi: hududi, mu'muriy tuzilishi, markaziy va mahalliy boshqaruv tartiblari	2			
7.5	Qo'qon xonligi: hududi, mu'muriy tuzilishi, markaziy va mahalliy boshqaruv tartiblari	2			
8	Turkistonda Rossiya imperiyasi mustamlaka boshqaruv tuzuminning qaror topishi				
8.1.	Turkiston o'lkasida harbiy-ma'muriy	2			

	hokimiyat tizimining yuzaga kelishi				
8.2.	Mustamlaka boshqaruv tizimining takomillashtirilishi	2			
8.3.	Jadidlarning milliy davlatchilikni tiklash haqidagi g'oyalari va amaliy faoliyati	2			
9	O'zbekiston mustabid sovet davlati tarkibida				
9.1	1917-yil siyosiy jarayonlarida Turkiston. Turkiston Muxtoriyati milliy demokratik davlatchilikning dastlabki tajribasi	2			
9.2	O'zbekiston SSRning tashkil topishi va boshqaruvning ma'muriy-buyruqbozlik tizimi	2			
10	Mustaqil O'zbekiston davlatining tashkil topishi				
10	O'zbekistonda davlat boshqaruvining yangi tizimining shakllanishi va rivojlanib borishi.	2			
10.1	Davlat hokimiyati va boshqaruvini demokratlashtirish	2			
10.2	Mustaqillik yillarda Qoraqalpog'iston Respublikasi davlatchiligi taraqqiyoti	2			
10.2	"Harakatlar strategiyasi": O'zbekiston boshqaruvidagi islohotlar	2			
	Jami:	34			

**Tasdiqlayman»
Fakul'tet dekani**

«____» 2019 y

**Samarqand Davlat Univytersiteti Tarix fakul'teti “O'zbekiston tarixi”
kafedrasи**

**«O'zbekiston davlatchiligi tarixi» fanidan 2019-2020 o'quv yillari uchun
ma'ruza mashg'ulotlar bo'yicha
KALENDAR ISH REJA**

Nº	Mavzu	Soat	O'tkazish sanasi	Ijro belgisi	Izoh
Tarix fakulteti 3-kurs 1-semestr					
1	Kirish. Fanning maqsadi va vazifalari	2			
2	“Davlatchilik” tushunchasi va uning kelib chiqishi				
2.1	“Davlatchilik” tushunchasi . Davlatning kelib chiqishi to'g'risidagi nazariyalar	2			
3	Boshqaruv asoslarining shakllanishi va davlatlarning tashkil topishi	2			
4	O'zbekistonda qadimgi davlatchilikning turlari va boshqaruv shakli				
4.1	O'zbekiston hududida rivoj topgan ilk shahar-davlatlar: boshqaruv tartibi va davlat tuzimi	2			
4.2	Qang', Davon va Kushon davlati (podsholigi). Hududi va boshqaruv tizimi	2			
5	Ilk o'rta asrlarda davlatchilik va boshqaruv (V-VIII asr o'rtalarigacha)				
5.1	Eftaliylar davlatida ijtimoiy-iqtisodiy tuzumi	2			
5.2.	Turk xoqonligi va uning ma'muriy tuzulishi va boshqaruv tartibi	2			
6	Rivojlangan o'rta asrlar davlatchiligi va boshqaruvi				
6.1	Arablarning O'rta Osiyonni istilo etishi va ularning Movaraunnahrdagi boshqaruvi: ijtimoiy-siyosiy jarayonlar	2			
6.2	Somoniylar davlati: ijtimoiy-siyosiy jarayonlar, davlat boshqaruv tartibi,	2			

	huquqiy munosabatlar				
6.3	Qoraxoniylar davlat: ma'muriy tuzilishi, hududi, davlat boshqaruv tartiblari	2			
6.4	G'aznaviylar va Saljuqiylarning davlat boshqaruv tizimi	2			
6.5	Xorazmshoh-anushteginiylar davlatining ma'muriy tuzilishi, boshqaruv tartiblari	2			
6.6	Chig'atoy ulusi-ma'muriy tuzulishi va boshqaruv tartiblari	2			
	Jami:	26			

**Tasdiqlayman»
Fakul'tet dekani**

«____» 2019 y

**Samarqand Davlat Univytersiteti Tarix fakul'teti “O'zbekiston tarixi”
kafedrasи**

**«O'zbekiston davlatchiligi tarixi» fanidan 2019-2020 o'quv yillari uchun
ma'ruza mashg'ulotlar bo'yicha
KALENDAR ISH REJA**

Nº	Mavzu	Soat	O'tkazish sanasi	Ijro belgisi	Izoh
	Tarix fakulteti 3-kurs 2-semestr				
7	Amir Temur va temuriylar davrida Movarounnahr va Xurosonda davlatchilik rivoji				
7.1	Amir Temurning siyosiy hokimiyatni qo'lga olishi va markazlashgai davlat asoslarining yaratilishi.	2			
7.2	Amir Temurning harbiy islohoti.	2			
8	So'nggi o'rta asrlarda o'zbek xonliklari: ma'muriy tuzilishi va davlat boshqaruvi				
8.1	Shayboniyalar davrida Buxoro xonligining boshqaruv tuzumi: markaziy va mahalliy boshqaruv	2			
8.2	Ashtarxoniyalar davlati tizimi va boshqaruv tartiblari	2			
8.3	Mang'itlar sulolasi hukmronligi davrida davlat boshqaruv va ma'muriy tizimi	2			
8.4	Xiva xonligi: hududi, mu'muriy tuzilishi, markaziy va mahalliy boshqaruv tartiblari	2			
8.5	Qo'qon xonligi: hududi, mu'muriy tuzilishi, markaziy va mahalliy boshqaruv tartiblari	2			
9	Turkistonda Rossiya imperiyasi mustamlaka boshqaruv tuzuminning qaror topishi				
9.1.	Turkiston o'lkasida harbiy-ma'muriy hokimiyat tizimining yuzaga kelishi	2			
9.2.	Mustamlaka boshqaruv tizimining	2			

	takomillashtirilishi			
10	O'zbekiston mustabid sovet davlati tarkibida			
10.1	1917-yil siyosiy jarayonlarida Turkiston. Turkiston Muxtoriyati milliy demokratik davlatchilikning dastlabki tajribasi	2		
10.2	O'zbekiston SSRning tashkil topishi va boshqaruvning ma'muriy-buyruqbozlik tizimi	2		
11	Mustaqil O'zbekiston davlatining tashkil topishi			
11.1	O'zbekistonda davlat boshqaruvining yangi tizimining shakllanishi va rivojlanib borishi.	2		
11.2	Davlat hokimiyati va boshqaruvini demokratlashtirish	2		
11.3	Mustaqillik yillarida Qoraqalpog'iston Respublikasi davlatchiligi taraqqiyoti	2		
11.4	"Harakatlar strategiyasi": O'zbekiston boshqaruvidagi islohotlar	2		
	Jami:	30		

**Tasdiqlayman»
Fakul'tet dekani**

«____» 2019 y

**Samarqand Davlat Univytersiteti Tarix fakul'teti “O'zbekiston tarixi”
kafedrasи**

**«O'zbekiston davlatchiligi tarixi» fanidan 2019-2020 o'quv yillari uchun
ma'ruza mashg'ulotlar bo'yicha
KALENDAR ISH REJA**

Nº	Mavzu	Soat	O'tkazish sanasi	Ijro belgisi	Izoh
Tarix fakulteti 4-kurs 1- semestr					
1	So'nggi o'rta asrlarda o'zbek xonliklari: ma'muriy tuzilishi va davlat boshqaruvi				
1.1	Xiva va Qo'qon xonliklari boshqaruv tartibi	2			
2	Turkistonda Rossiya imperiyasi mustamlaka boshqaruv tuzuminning qaror topishi	2			
3	O'zbekiston mustabid sovet davlati tarkibida	2			
4	Mustaqil O'zbekiston davlatining tashkil topishi	2			
	Jami:	8			

**Tasdiqlayman»
Fakul'tet dekani**

«____» 2019 y

**Samarqand Davlat Univytersiteti Tarix fakul'teti “O'zbekiston tarixi”
kafedrasи**

**«O'zbekiston davlatchiligi tarixi» fanidan 2019-2020 o'quv yillari uchun
semenar mashg'ulotlar bo'yicha
KALENDAR ISH REJA**

№	Mavzu	Soat	O'tkazish sanasi	Ijro belgis i	Izoh
Arxeologiya 2-kurs 1-semestr					
1.	“Davlatchilik” tushunchasi . Davlatning kelib chiqishi to'g'risidagi nazariyalar	2			
2.	Boshqaruv asoslarining shakllanishi va davlatlarning tashkil topishi	2			
3.	O'zbekistonda qadimgi davlatchilikning turlari va boshqaruv shakli	2			
4.	O'zbekiston hududida rivoj topgan ilk shahar-davlatlar: boshqaruv tartibi va davlat tuzimi	2			
5.	Ahamoniylar, Aleksandr Makedonskiy va yunon-baqtriya davlatlari va ularning boshqaruv asoslari	2			
6.	Qang', Davon davlatlari. Hududi va boshqaruv tizimi	2			
7.	Kushon davlati (podsholigi). Hududi va boshqaruv tizimi	2			
8.	Xioniylar va Kidarriylar davlati	2			
9.	Eftaliylar davlatida ijtimoiy-iqtisodiy tuzumi	2			
10.	Turk xoqonligi va uning ma'muriy tuzulishi va boshqaruv tartibi	2			
11.	Ilk o'rta asrlarda Markaziy Osiyoda mahalliy hokimliklar: Sug'd, Xorazm, Toxariston, Choch, Eloq	2			
12.	Arablarining O'rta Osiyoni istilo etishi va ularning Movaraunnahrdagi boshqaruvi:	2			

	ijtimoiy-siyosiy jarayonlar				
13.	Somoniylar davlati: ijtimoiy-siyosiy jarayonlar, davlat boshqaruv tartibi, huquqiy munosabatlar	2			
14.	Qoraxoniylar davlat: ma'muriy tuzilishi, hududi, davlat boshqaruv tartiblari	2			
15.	G'aznaviylar va Saljuqiylarning davlat boshqaruv tizimi	2			
16.	Xorazmshoh-anushteginiylar davlatining ma'muriy tuzilishi, boshqaruv tartiblari	2			
17.	Chig'atoj ulusi-ma'muriy tuzulishi va boshqaruv tartiblari	2			
	Jami:	34			

**Tasdiqlayman»
Fakul'tet dekani**

«____» 2019 y

**Samarqand Davlat Univytersiteti Tarix fakul'teti “O'zbekiston tarixi”
kafedrasи**

**«O'zbekiston davlatchiligi tarixi» fanidan 2019-2020 o'quv yillari uchun
semenar mashg'ulotlar bo'yicha
KALENDAR ISH REJA**

	Mavzu	Soat	O'tkazish sanasi	Ijro belgis i	Izoh
	Arxeologiya 2-kurs 2-semestr				
1.	Amir Temurning siyosiy hokimiyatni qo'lga olishi va markazlashgai davlat asoslarining yaratilishi.	2			
2.	Amir Temur davlat boshqaruvi tizimi	2			
3.	Shayboniyalar davrida Buxoro xonligining boshqaruvi tuzumi: markaziy va mahalliy boshqaruvi	2			
4.	Shayboniyalar davrida buxoro xonligida sud ishlari va shariat qonunlari	2			
5.	Ashtarxoniyalar davlati tizimi va boshqaruvtartiblari	2			
6.	Buxoro xonligida din peshvolari va Jo'ybor xojalarining mavqyei	2			
7.	Mang'itlar sulolasи hukmronligi davrida davlat boshqaruvi va ma'muriy tizimi	2			
8.	Xiva va Qo'qon xonliklarining markaziy hamda mahalliy boshqaruvtartiblari	2			
9.	Buxoro, Xiva va Qo'qon xonliklarida saroy unvonlari va mansablari	2			
10.	Turkiston o'lkasida harbiy-ma'muriy hokimiyat tizimining yuzaga kelishi	2			
11.	Turkiston general-gubernatorligida hokimiyat tuzumi va uning funksiyalari	2			
12.	Mustamlaka boshqaruvtizimining takomillashtirilishi	2			

13.	O'zbekiston SSRning tashkil topishi va boshqaruvning ma'muriy-buyruqbozlik tizimi	2			
14.	O'zbekistonda davlat boshqaruvining yangi tizimining shakllanishi va rivojlanib borishi.	2			
15.	Mustaqillik yillarida Qoraqalpog'iston Respublikasi davlatchiligi taraqqiyoti	2			
16.	O'zbekistonda parlament islohotlari (1990-1994, 1995-2004, 2005-hozirgi kungacha)	2			
17.	"Harakatlar strategiyasi": O'zbekiston boshqaruvidagi islohotlar	2			
	Jami:	34			

**Tasdiqlayman»
Fakul'tet dekani**

«____» **2019 y**

**Samarqand Davlat Univyersiteti Tarix fakul'teti “O'zbekiston tarixi”
kafedrasi**

**«O'zbekiston davlatchiligi tarixi» fanidan 2019-2020 o'quv yillari uchun
semenar mashg'ulotlar bo'yicha
KALENDAR ISH REJA**

№	Mavzu	Soat	O'tkazish sanasi	Ijro belgis i	Izoh
Tarix fakulteti 3-kurs 1-semestr					
1.	Boshqaruv asoslarining shakllanishi va davlatlarning tashkil topishi.	2			
2.	Davlatlarning kelib chiqishi to‘g‘risidagi nazariyalar	2			
3.	Qadimgi davlatchilik turlari va boshqaruv shakli	2			
4.	Yunon-Baqtriya davlat boshqaruv va davlat tuzulishi	2			
5.	Dovon va Qang‘ davlatlari hudududi va boshqaruv tuzumi	2			
6.	Kushon davlati boshqaruv tartibi	2			
7.	Eftaliylar davrida ijtimoiy-iqtisodiy tuzum	2			
8.	Turk xoqonligi: davlat tuzumi va boshqaruv tartibi	2			
9.	Arablarning O‘rta Osiyonii istilo etishi va boshqaruvi	2			
10.	Somoniylar davlatining boshqaruv tizimi.	2			
11.	Qoraxoniylar davridagi davlat boshqaruvi.	2			
12.	G‘aznaviylar va Saljuqiyarning boshqaruv tartiblari	2			
13.	Xorazmshohlar davlatning boshqaruv tizimi.	2			
14.	Chig‘atoy ulusining boshqaruv tartiblari.	2			
	Jami:	28			

**Tasdiqlayman»
Fakul'tet dekani**

«_____» 2019 y

**Samarqand Davlat Univytersiteti Tarix fakul'teti “O'zbekiston tarixi”
kafedrasи**

**«O'zbekiston davlatchiligi tarixi» fanidan 2019-2020 o'quv yillari uchun
semenar mashg'ulotlar bo'yicha
KALENDAR ISH REJA**

№	Mavzu	Soat	O'tkazish sanasi	Ijro belgisи	Izoh
	Tarix fakulteti 3-kurs 2-semestr				
1.	Amir Temurning siyosiy hokimiyatni qo'lga olishi va markazlashgai davlat asoslarining yaratilishi.	2			
2.	Amir Temur davlat boshqaruvi tizimi	2			
3.	Amir Temurning harbiy islohoti.	2			
4.	Ulug'bek davrida Movaraunnahr	2			
5.	Shayboniylar davrida Buxoro xonligining boshqaruv tuzumi: markaziy va mahalliy boshqaruvi	2			
6.	Abdullaxon 2 davrida Buxoro xonligi	2			
7.	Shayboniylar davrida buxoro xonligida sud ishlari va shariat qonunlari	2			
8.	Ashtarkoniylar davlati tizimi va boshqaruv tartiblari	2			
9.	Buxoro xonligida din peshvolari va Jo'ybor xojalarining mavqyei	2			
10.	Mang'itlar sulolasi hukmronligi davrida davlat boshqaruvi va ma'muriy tizimi	2			
11.	Buxoro amirligida saroy unvonlari va mansablar	2			
12.	Xiva xonligining markaziy boshqaruv tartiblari	2			
13.	Xiva xonligining mahalliy boshqaruv tartiblari	2			
14.	Xiva xonligida saroy unvonlari va mansablar	2			

15.	Qo'qon xonligining markaziy va mahalliy boshqaruv tartiblari	2			
16.	Qo'qon xonligida saroy unvonlari va mansablar	2			
17.	Turkiston o'lkasida harbiy-ma'muriy hokimiyat tizimining yuzaga kelishi	2			
18.	Turkiston general-gubernatorligida hokimiyat tuzumi va uning funksiyalari	2			
19.	Mustamlaka boshqaruv tizimining takomillashtirilishi	2			
20.	Mustamlaka davrida Turkistonda polisiya va sud tizimi	2			
21.	1917-yil siyosiy jarayonlarida Turkiston	2			
22.	Turkiston Muxtoriyati, Turkiston ASSR, BXSR va XXSR				
23.	O'zbekiston SSRning tashkil topishi va boshqaruvning ma'muriy-buyruqbozlik tizimi	2			
24.	O'zbekiston mustaqillikka erishish yo'lida (1989-1991)	2			
25.	Mustaqil O'zbekiston davlatining tashkil topishi	2			
26.	O'zbekistonda davlat boshqaruvining yangi tizimining shakllanishi va rivojlanib borishi.	2			
27.	Davlat hokimiyati va boshqaruvini demokratlashtirish	2			
28.	Mustaqillik yillarida Qoraqalpog'iston Respublikasi davlatchiligi taraqqiyoti	2			
29.	O'zbekistonda parlament islohotlari (1990-1994, 1995-2004, 2005-hozirgi kungacha)	2			
30.	"Harakatlar strategiyasi": O'zbekiston boshqaruvidagi islohotlar	2			
	Jami:	60			

**Tasdiqlayman»
Fakul'tet dekani**

«_____» 2019 y

**Samarqand Davlat Univyersiteti Tarix fakul'teti “O'zbekiston tarixi”
kafedrasi**

**«O'zbekiston davlatchiligi tarixi» fanidan 2019-2020 o'quv yillari uchun
semenar mashg'ulotlar bo'yicha
KALENDAR ISH REJA**

Nº	Mavzu	Soat	O'tkazish sana si	Ijro belgi si	Izoh
Nº	Mavzu	Soat			
Tarix fakulteti 4-kurs 1-semestr					
1.	Xiva va Qo'qon xonliklarining markaziy hamda mahalliy boshqaruv tartiblari	2			
2.	Turkistonda Rossiya imperiyasi mustamlaka boshqaruv tuzumining qaror topishi.	2			
3.	O'zbekiston SSRning tashkil topishi va boshqaruvning ma'muriy-buyruqbozlik tizimi				
4.	O'zbekistonda davlat boshqaruvining yangi tizimining shakllanishi va rivojlanib borishi.	2			
5.	Mustaqil O'zbekistonda parlament islohotlari (1990-1994, 1995-2004, 2005-hozirgi kungacha)	2			
6.	“Harakatlar strategiyasi”: O'zbekiston boshqaruvidagi islohotlar	2			
	Jami:	12			

